

Plan Rozwoju Lokalnego

dla

GMINY SŁOŃSK

na lata 2004 - 2014

opracowano sierpień 2004 r.

Spis treści

- I. Wprowadzenie str. 3
- II. Charakterystyka gminy str. 4 - 37
- III. Strategia działań w gminie ze wskazaniem priorytetów inwestycyjnych str. 38 - 43
- IV. Plany inwestycyjne str. 44 - 47
- V. Wykaz załączników str. 48 -
- VI. Literatura str. 49

I. Wprowadzenie

Po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej w dniu 1 maja 2004 r. rozpoczął się nowy rozdział w historii naszego kraju. Otworzyły się nowe możliwości w szczególności w zakresie pozyskiwania nowych źródeł finansowania inwestycji służących poprawie jakości życia mieszkańców Wspólnoty Europejskiej.

Przed przystąpieniem Polski do UE na szczeblu centralnym opracowane zostały dokumenty programowe, które są podstawą do otrzymania wsparcia w ramach bezzwrotnej pomocy z :

- Funduszy Strukturalnych,
- Funduszy Spójności .
- Inicjatyw Wspólnotowych.

W ślad za opracowanymi dokumentami potencjalni beneficjenci programów zobowiązani są do przygotowania stosownych dokumentów , wymaganych przez UE przy ubieganiu się o bezzwrotne ośrodki. Do takich dokumentów zalicza się Plan Rozwoju Lokalnego. Dokument ten stanowić będzie ważny element definiujący potrzeby samorządu terytorialnego, w świetle priorytetów i działań Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (ZSPOR) oraz Sektorowych Programów Operacyjnych (SKO) w powiązaniu z lokalnymi strategiami.

Po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej przed Gminą Słońsk otworzyły się liczne nowe możliwości i wyzwania, które należy podjąć a powstałe możliwości wykorzystać do maximum, dla dobra naszej lokalnej społeczności. Dzięki dotychczasowej konsekwentnej realizacji polityki ekorozwoju, jesteśmy obszarem o wysokiej jakości wszystkich komponentów środowiska przyrodniczego. Do najcenniejszych możemy zaliczyć Park Narodowy „Ujście Warty”, Park Krajobrazowy „Ujście Warty”, rezerwat przyrody Lemierzyce, projektowany rezerwat „Dolina Postomii”, obszary chronionego krajobrazu, pomniki przyrody. Dotychczas podjęte dania inwestycyjne pozwoliły zakończyć pewne elementy infrastruktury w całości . I tak jako jedna z pierwszych gmin w województwie zakończyliśmy wodociągowanie gminy. Dotychczas wybudowana sieć kanalizacyjna i gazowa stawia naszą gminę w czołówce gmin województwa pod względem procentowego udziału liczby ludności, korzystającej z tych mediów. Rozwiązaliśmy w całości gospodarkę odpadami, przy współpracy z Celowym Związkiem Gmin CZG-12, którego członkiem założycielem jest Gmina Słońsk.

Mimo to w dziedzinie infrastruktury komunalnej na terenie Gminy Słońsk pozostało wiele do zrobienia. Realizacja zamierzeń inwestycyjnych, opisanych w niniejszym Planie Rozwoju Lokalnego pozwoli na poprawę życia mieszkańców, wpłynie na zmniejszenie uciążliwości oddziaływania na środowisko przyrodnicze, zwiększy się atrakcyjność inwestycyjna dla potencjalnych inwestorów.

W założeniach niniejszego dokumentu zostały wykorzystane istniejące już dokumenty planistyczne : Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Słońsk, Narodowy Plan Rozwoju, wykorzystano również dokumenty planistyczne Województwa Lubuskiego i Powiatu Sulęcińskiego oraz wytyczne do ZPORR.

II CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Słońsk leży w zachodniej części Województwa Lubuskiego w Powiecie Sulęcińskim, od północy graniczy z gminami Kostrzyn i Witnica, od wschodu z gminą Krzeszyce, od południa z gminą Ośno a od południowego zachodu z gminą Górzycą. W skład gminy wchodzi 11 sołectw:

1. Słońsk
2. Przyborów
3. Chartów
4. Ownice
5. Lemierzyce
6. Lemierzycko
7. Głuchowo
8. Grodzisk
9. Jamno
10. Polne
11. Budzigniew

Demograficzna. Gminę cechuje stosunkowo niska gęstość zaludnienia tylko 31,02 osób na 1 km². W odniesieniu do powiatu gdzie mamy 31,42 osób na 1 km² jest to stosunkowo niewielka różnica. Odnosząc się jednak do skali kraju gdzie gęstość zaludnienia na 1 km² wynosi 124, i województwa lubuskiego 72 osoby, jest to znaczna różnica. Widoczna jest znaczna migracja ludzi młodych do miasta zarówno na studia jak i za poszukiwaniem pracy i lepszych perspektyw życiowych. Poniższa tabela obrazuje liczbę ludności w okresie ostatniego dziesięciolecia, przy czym dane na rok 2004 są aktualne na koniec marca 2004 r.

Liczba ludności w ostatnim dziesięcioleciu z rozbiem na miejscowości

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Słońsk	3046	3043	3027	3035	3049	3055	3084	3078	3080	3087	3075
Lemierzyce	624	620	614	618	648	669	644	640	620	617	619
Ownice	290	292	283	286	282	287	293	299	281	280	282
Głuchowo	189	189	192	191	193	196	197	200	194	193	193
Chartów	77	78	77	79	80	80	89	87	87	89	89
Jamno	143	145	141	143	145	148	145	148	147	142	143
Budzigniew	86	84	85	86	84	83	77	77	78	79	80
Polne	84	83	87	85	85	86	88	85	87	86	88
Grodzisk	107	109	99	104	107	97	102	105	112	114	111
Lemierzycko	54	54	57	55	54	56	53	52	55	54	54
Przyborów	207	213	205	208	205	208	201	198	213	194	194
Razem	4907	4910	4867	4870	4932	4966	4973	4969	4954	4935	4928

Źródło ew. ludności gminy Słońsk

Liczba mężczyzn i kobiet w gminie Słońsk.

Gmina Słońsk	2004 r.	2004 r.
		2530

POŁOŻENIE

Po względem fizycznogeograficznym obszar Gminy Słońsk położony jest w zasięgu następujących mezoregionów (wg dziesiętnego podziału regionalnego J.Kondrackiego [Kondracki, 1994]):

- Kotlina Gorzowska (315.33)
- Kotlina Freienwaldzka (315.32)

Kotlina Gorzowska stanowi największy człon Pradoliny Toruńsko-Eberswaldzkiej. Na zachodzie przechodzi w Kotlinę Freienwaldzką. Szerokość kotliny dochodzi do 35 km. Wyróżnia się tu dwa mikroregiony. Pierwszy obejmuje szeroką (8-10 km) zmeliorowaną terasę zalewową, określaną mianem Łęgi Warciańskie. Drugi mikroregion to piaszczysta, w przewadze zalesiona Terasa Musakowska rozciągająca się w kierunku wschodnim.

Kotlina Freinwaldzka rozpościera się głównie po lewobrzeżnej stronie doliny Odry; po stronie polskiej zalicza się do niej wąski pas doliny, gdzie rzeka skręca na północny zachód odcinając ostrogę meandrową po stronie niemieckiej (na wschód od Eberswaldu). Szerokość kotliny jest zmienna – od 1,0 do 7,0 km (na odcinku gminie Słońsk – około 1,5-2 km)

GŁÓWNE UWARUNKOWANIA I ZASOBY PRZYRODNICZE

Rzeźba terenu i struktura geologiczna podłoża.

Obszar gminy Słońsk położony jest w zasięgu strefy młodoglacjalnej, kształtowanej procesami merfogenetycznymi w okresie ostatniego zlodowacenia – zlodowacenia bałtyckiego (północnopolskiego).

W rzeźbie terenu wyodrębniają się systemy wzniesień morenowych oraz głębokie rynny polodowcowe. Północny odcinek bruzdy rynnowej odwadniany jest przez (płynącą w kierunku północnym) rzekę Łęczę (Ośnianka, Lenka). Na odcinku pomiędzy Rzepinem a Ośnem Lubuskim bruzda osiąga szerokość około 1,3-1,8 km, na północ od Ośna rzeka Lenka z zespołem jezior rynnowych płynie doliną o szerokości około 1 km, zwężającą się dalej, aż do miejscowości Ownice, do 100-150 m po czym, poniżej tej miejscowości, ponownie się poszerza do około 1 km.

Wielkie obniżenia dolinne i bruzdy rynien polodowcowych wydzielają płaty wysoczyzn – morenowych lub sandrowych. Wyraźna krawędź rozdziela piaszczystą terasę bałtycką od holocenijskiej terasy zalewowej. Na krawędzi tej ostatniej odsłaniają się starsze osady morenowej gliny zwałowej lub piasków i żwirów wodnolodowcowych. Wychodnie tych osadów pochodzących z maksymalnego stadia zlodowacenia środkowopolskiego tworzą wąską przykrawędziową strefę rozciągającą się m.in. na linii Słońsk-Lemierzyce (na północ od drogi i linii kolejowej łączącej obie te miejscowości).

Względnie zróżnicowaną rzeźbą odznaczają się wysoczyzny morenowe tworząc krajobraz falisty. Na rzeźbę tą składają się niskie pagórki lub wały o wyrównanej wierzchołku i łagodnych stokach oraz rozdzielające ją liczne obniżenia w formie niecek, rynien polodowcowych i drobnych rozcięć dolinnych.

Rozległą holocenijską terasę w dolinie Warty (w zasięgu mezoregionu Kotliny Gorzowskiej) budują miększe serie osadów torfowych. Na północny zachód od linii Górzycy-Żabice-Czarnów terasa holocenijska sąsiaduje bezpośrednio z morenową wysoczyzną, natomiast w kierunku wschodnim od linii łączącej Czarnów z Przyborowem rozciąga się system wyższych teras bałtyckich zbudowanych z piasków rzecznych. Jest to głównie terasa

związana z fazą pomorską, ale w rejonie Słońska (na północny zachód od tej miejscowości) oraz na północny zachód od Czarnowa występuje terasa pochodząca ze starszego dryasu.

Gleby

Na obszarze gminy Słońsk występują następujące główne typy i podtypy genetyczne gleb:

- *Gleby typu bielicowe, głównie pseudobielicowe, występują na terenach zbudowanych z utworów piaszczystych (piaski luźne, słabogliniaste, gliniaste lekkie, gliniaste marne) i żwirowych (żwiry piaszczyste, gliniaste);*
- *Gliny lekkie i średnie*
- *Mady rzeczne,*
- *Mady glejowe,*
- *Gleby glejowe,*
- *Gleby torfowe i murszowo – torfowe,*
- *Gleby torfowo – mułowe,*
- *Gleby murszowo – mineralne i murszowate.*

Pod względem odczynu występują niemal wyłącznie gleby kwaśne lub lekko kwaśne wymagające wapnowania.

Pod względem walorów produkcyjnych przeważają gleby o średniej (klasa IV) i małej wartości (klasy V do VIz). Klasa III obejmuje tylko kilka procent powierzchni użytkowanej rolniczo, natomiast relatywnie bardzo duży jest udział gleb najmniej urodzajnych (V – VI klasy) sięgający do 40% i więcej przestrzeni rolniczej. Te najłabsze gleby, głównie wytworzone z piasków luźnych, albo słabo gliniastych, odznaczają się dużą przepuszczalnością, kwaśnym odczynem, małą zawartością próchnicy i słabo rozwiniętym kompleksem sorpcyjnym. Oczywiście udział gleb najłabszych pod lasami jest jeszcze większy. Wartość produkcyjna mady rzecznych jest zróżnicowana, w zależności od składu granulometrycznego i stosunków wodnych. W dolinie występują mady lekkie (głównie w strefach międzywał), mady brunatne na dawnych terenach zalewowych, obecnie chronionych wałami przeciwpowodziowymi i osuszonych systemami melioracyjnymi (mogą to być mady średnie i ciężkie) oraz mady czarnoziemne, występujące najczęściej w obniżeniach podkarpowych (reprezentują je zarówno mady średnie jak i ciężkie). Mady rzeczne wykorzystywane są najczęściej jako użytek zielony, a mady o cięższym składzie mechanicznym i uregulowanych stosunkach wodnych – jako grunty orne.

Kompleks pszeny dobry nie występuje.

W areale gruntów ornych największe rozprzestrzenienie ma kompleks żytni dobry, a następnie żytni bardzo dobry oraz żytni słaby. W areale trwałych użytków zielonych prawie równy udział mają użytki zielone średnie, słabe i bardzo słabe; użytki zielone bardzo dobre i dobre nie występują.

W waloryzacji przestrzeni rolniczej IUNG – Puławy nasza gmina oceniona została na poniżej 60 punktów (przy średniej krajowej 66,6 pkt).

Surowce mineralne

Na terenie gminy Słońsk udokumentowano złoża gazu ziemnego „Chartów” i „Lemierzyce”. Jest to gaz niskokaloryczny i z dużą zawartością siarki, a jego złoża traktuje się jako perspektywiczną rezerwę do ewentualnego uruchomienia po wyczerpaniu się złóż w rejonie Górzycy. Złoża kruszyw występują w rejonach: Lemierzyce- są to złoża piasków kwarcowych „Lemierzyce”.

Przyroda żywa

Na terenie gminy udział lasów w ogólnej powierzchni – ponad 33%, znacznie większy niż przeciętnie w kraju (nie wiele ponad 28%). Udział sosny w drzewostanach leśnych obszaru przekracza 80%, z innych gatunków drzew występują dęby, brzozy oraz świerk pospolity, modrzew i robinia akacjowata; te trzy ostatnie są tu gatunkami obcymi. Udział poszczególnych, innych niż sosna, gatunków nie przekracza 3% drzewostanu leśnego.

Podstawową funkcją lasów na terenie gminy jest funkcja gospodarcza – pozyskanie drzewa z wyrębów.

Z innych cennych zbiorowisk nieleśnych wymienić należy roślinność wodną i szuwarową jezior, starorzeczy i cieków wodnych. W zagłębieniach terenu występują torfowiska.

Na obszarze gminy występują typy zbiorowisk roślinności nieleśnej, których siedliska znalazły się na liście siedlisk chronionych (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 sierpnia 2001r. w sprawie określenia rodzajów siedlisk przyrodniczych podlegających ochronie – Dz.U. Nr 92, poz.1029):

- starorzecza i inne naturalne, eutroficzne zbiorniki wodne
- naturalne dystroficzne zbiorniki wodne
- zalewane muliste brzegi rzek
- mokre łąki użytkowane ekstensywnie
- niżowe łąki użytkowane ekstensywnie
- szuwały wielkoturzycowe i podobne z grupy.

Bogactwu zbiorowisk roślinnych odpowiada również bogata fauna. Do najcenniejszych terenów stanowiących ostoje fauny należy ujście Warty. Na obszarze gminy występują takie rzadkie gatunki, jak: bielik, orlik krzykliwy, *rożeńiec*, kropiatka, zielonka, sieweczka obrożna, rybitwa biało-czelna, rybitwa biało-skrzydła, kulik wielki, wodniczka, batalion i inne gatunki ptaków.

Z rzadkich gatunków ssaków wymienić można wydrę i bobra. W związku ze znaczną lesistością obszaru licznie występuje zwierzyna łowna (sarny, jelenie, dziki, lisy, jenoty, borsuki) a na terenach rolniczych liczne populacje kuropatw, bażantów, zajęcy i saren. W ostatnich latach zaobserwowano występowanie norki amerykańskiej i szopa pracza.

Obszary i obiekty objęte ochroną przyrody

- **Park Narodowy „Ujście Warty”** został utworzony 1 lipca 2001r. rozporządzeniem Rady Ministrów w dnia 19 czerwca 2001 r. (Dz. U. Nr 67, poz. 681 z 2001 r. z późniejszymi zmianami). W jego granicach znalazł się istniejący od 1977 r. rezerwat przyrody Słońsk oraz część Parku Krajobrazowego „Ujście Warty”. Ten 23 park narodowy w Polsce położony jest w historycznej delcie ujścia Warty do Odry. Siedziba Parku Narodowego „Ujście Warty”, w której znajduje się również ośrodek edukacji, mieści się w Chyrzynie, przy drodze Kostrzyn-Słońsk, 2 km od Kostrzyna nad Odrą. Teren Parku Narodowego należy do najbardziej wartościowych obszarów podmokłych Polski oraz jednych z najcenniejszych obiektów tego typu w Europie. Teren ten ma również ciekawą przeszłość historyczną i kulturową. Za czasów władcy Prus Fryderyka Wielkiego zamieszkiwany był częściowo przez osadników zwanych Olędrami.

Park Narodowy „Ujście Warty” obejmuje **8 037,59 ha** powierzchni, głównie podmokłych, zalewowych łąk i pastwisk, oraz powierzchni leśnej 81,73 ha. Z ogólnej powierzchni w gminie Słońsk znajduje się **4 537,64 ha**. Powierzchnia otuliny wynosi 10 453,99 ha.

Na krajobraz Parku składają się głównie otwarte siedliska łąkowe, poprzecinane gęstą siecią kanałów i starorzeczy oraz zarośla wierzbowe. Przez Park przepływa rzeka Warta,

dzieląc go na część północną – tzw. Polder Północny oraz południową – położoną w obrębie Kostrzyńskiego Zbiornika Retencyjnego. Park Narodowy „Ujście Warty” to jeden z najcenniejszych pod względem ornitologicznym obszarów w kraju. Unikalne tereny podmokłe, rozległe łąki i pastwiska są jedną z najważniejszych w Polsce ostoj ptaków wodnych i błotnych. Głównym celem utworzenia Parku jest ochrona zasobów przyrodniczych, przede wszystkim unikatowych siedlisk zalewowych ważnych dla ptaków wodnych i błotnych w ciągu całego roku.

Roślinność Parku jest typowa dla dolin rzecznych. Przeważają na jej obszarze gatunki rozpowszechnione i pospolite na terenie naszego kraju. Dotychczas stwierdzono na tym terenie około 400 gatunków roślin naczyniowych. Spośród roślin objętych w Polsce ochroną występują tutaj m.in. grzybień biały, grąźel żółty, arcydzięgiel litwor, goździk piaskowy, turzyca piaskowa oraz bardzo nielicznie storczyk krwisty.

Do roślin rzadkich w skali kraju i zaliczanych do zagrożonych lub ginących w skali regionalnej należą m.in. groszek błotny, ożanka czosnkowa, rzeżucha drobnokwiatowa, rdestnica szczecinolistna.

Park Narodowy „Ujście Warty” w odróżnieniu od większości innych parków narodowych w Polsce, charakteryzuje się znikomym udziałem lasów. Na tym terenie znajduje się tylko 81,7 ha olsu (około 1% powierzchni Parku), w którym oprócz dominującej olszy czarnej występują pojedyncze topole i jesiony.

Świat zwierząt Parku zdominowany jest przez ptaki. Obszar Parku to jedna z najcenniejszych w skali kraju i Europy ostoj ptaków wodnych i błotnych. Na obszarze Parku stwierdzono 245 gatunków ptaków. Aż 26 gatunków ptaków gniazdujących w Parku należy do zagrożonych wyginięciem według międzynarodowej klasyfikacji BirdLife International jak np.: wodniczka, derkacz, rycyk, żuraw, bąk, bączek oraz występująca tutaj dość pospolicie rybitwa czarna.

Park to oczywiście nie tylko ptaki, nie sposób wymienić tu setek gatunków ważek, jętek, chruścików, muchówek, błonkówek, które uwijają się nad rozlewiskami.

Spośród innych grup zwierząt, na terenie Parku występuje 36 gatunków ssaków, w tym m.in. wydra, gronostaj, borsuk, bóbr, piżmak, dzik, sarna oraz wywierająca znaczny negatywny wpływ na ptaki norka amerykańska. Spośród rzadkich w Polsce ssaków stwierdzono na tym terenie zębiełka karliczka, należącego do rzędu owadożernych. Wody Parku są bardzo cenne pod względem ichtiologicznym. Stwierdzono na tym terenie aż 35 gatunków ryb. Najliczniej występują ukleja, leszcz, krap, płoć, szczupak, okoń, lin i sandacz.

Park posiada korzystne usytuowanie geograficzne dla ruchu turystycznego. Południowa granica Parku pokrywa się z drogą krajową nr 22 (na odcinku Kostrzyn-Słońsk). Ze względu na charakter Parku i jego walory przyrodnicze, jest on idealnym miejscem do uprawiania turystyki kwalifikowanej. Głównymi celami tej turystyki jest obserwacja ptaków i edukacja przyrodnicza. Do realizacji tych celów służą znajdujące się na terenie Parku ścieżki przyrodnicze („Ptasim szlakiem”, „Na dwóch kółkach przez Polder Północny”), wieże i czatownie obserwacyjne oraz oszklona wieża w siedzibie Parku w Chyrzynie.

- **Rezerwat leśny „Lemierzyce”** - Jest to częściowy rezerwat leśny o pow. 3,32 ha, chroniący wielogatunkowy las liściasty. Przeważający drzewostan bukowy, z występującym także klonem, jaworem, wiązem polnym, grabem, lipą drobnolistną, dębem szypułkowym, klonem pospolitym, brzozą brodawkowatą, oraz występująca sporadycznie sosna zwyczajna i modrzew europejski. Wiele okazów ma rozmiary pomników przyrody : dęby - 360-650 cm, buki – 310-445 cm, wiązy polne do 436 cm obwodu pnia.

Jezioro Radachowskie - Położone w pobliżu wsi Ownice , wśród zasobnych w grzyby lasów, jezioro jest ogromnym potencjałem dla rozwoju turystyki kwalifikowanej. Powierzchnia jeziora wynosi około 65 ha, a maksymalna głębokość 7,1 m. Wody jeziora posiadają II klasę czystości.

Park Krajobrazowy Ujście Warty – powołany do życia rozporządzeniem

nr 7 Wojewody Gorzowskiego z dnia 18 grudnia 1996 r. ze zmianą z dnia 4 czerwca 2002 r. w celu zachowania walorów przyrodniczych i krajobrazowych typowych dla dolin dużych rzek nizinnych. Park stanowi otulinę Parku Narodowego „Ujście Warty”. Obejmuje dolne biegi Warty i Postomii oraz liczne małe jeziora, kanały, okresowo zalewane łąki. Służy jako lęgowisko, perzowisko, miejsce odpoczynku ptaków przelotnych, zimowisko i żerowisko setek tysięcy ptaków wodnych i błotnych. Powierzchnia całkowita PK – 20 532 ha z tego na terenie gminy 6 152,57 ha.

-OCHK - z wielkopowierzchniowych form ochrony przyrody, do których należą **obszary chronionego krajobrazu** na obszarze gminy znajdują się:

- *Obszar nr 5 - „Gorzowsko-Krzeszycka Dolina Warty” o całkowitej powierzchni 16 669 ha, w tym na terenie gminy Słońsk 221 ha (1,3%)*
- *Obszar nr 11 A - „Ośniańska Rynna z jeziorem Radachowskim” o powierzchni całkowitej 2 223 ha, w tym na terenie gminy Słońsk 2 073 ha (93,3%)*

- Pomniki przyrody

Zestawienie pomników przyrody

Lp.	Nr rejestracyjny*	Lokalizacja	Przedmiot ochrony
1	49/1	Nadleśnictwo Lemierzyce	głaz narzutowy, obw.1120cm
2	921/2	Przyborów, przy budynku przepompowni	topola czarna, obw. 653cm, wys.27m
3	1004/3	Słońsk – park	dąb szyp., obw.460cm, wys.28m
4	1005/4	Słońsk – Plac Zamkowy	lipa szerokolistna, obw. 380cm, wys.24m

*Numer według wykazu Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody

- Ostoje - na obszarze gminy wskazano ostoje przyrody różnej rangi i wielkości (wg kryteriów banku danych CORINE – biotopes [Dyduch – Falinowska i in. 1999]):

- *(206) Rozlewiska Słońskie (ostoja pokrywająca się z dawnym rezerwatem „Słońsk”-obecnie teren objęty ochroną ramsarską) – duża ostoja o powierzchni 4743; typ ostoi – wody śródlądowe, tereny podmokłe, murawy i łąki, tereny rolne; ranga – ostoja ptasia o znaczeniu europejskim oraz ostoja ramsarska.*

Jako potencjalne elementy europejskiej **sieci NATURA 2000** na obszarze gminy wskazuje się tereny ujścia Warty o powierzchni około 28 500 ha, położone na terenie gmin: Górzycy, Słońsk i miasto Kostrzyn nad Odrą. Jest to – duży obszar obejmujący terasę zalewową Warty oraz fragment doliny Odry na północ od Kostrzyna. Występują tu siedliska wodne i przywodne związane z bogatą siecią hydrograficzną (w znacznej jednak części antropogenicznie oraz siedliska zalewowe – łąki, pastwiska, szuwały, zarośla wikliny i lasy nadrzeczne. Do obszaru włączono też pocięte wąwozami skarpy dolin z murawami kserotermicznymi lub lasami grądowymi a także fragmentami buczyn. Obszar ten – jego centralna część objęta ochroną jako park narodowy – stanowi jeden z najcenniejszych obszarów wodno-błotnych w środkowej Europie, w którym w szczególności bogata awifauna lęgowa – jako ostoja ptasia o randze europejskiej (E-32). W zasięgu tej ostoi stwierdzono występowanie: 6 typów siedlisk wymienionych w Załączniku I Dyrektywy 92/43 EEC, w tym jeden priorytetowy, 15 gatunków objętych ochroną na podstawie Załącznika I Dyrektywy 79/409/EEC, 17 gatunków ptaków migrujących (ale nie ujętych w Załączniku I Dyrektywy 79/409/EEC), 8 gatunków zwierząt i 1 gatunek rośliny znajdujące się w Załączniku II Dyrektywy 92/43/EEC, 5 gatunków roślin z Polskiej Czerwonej Księgi Roślin, 18 rzadkich gatunków zwierząt chronionych na mocy konwencji międzynarodowych i 10 gatunków roślin objętych w Polsce ochroną gatunkową lub lokalnie zagrożonych wymarciem. Obszar, jako element europejskiej sieci NATURA 2000, zaproponowany został przez Instytut Ochrony Przyrody PAN w Krakowie przy

poparciu innych środowisk. Obecnie objęty jest ochroną w ramach PN „Ujście Warty” i rezerwatu „Lemierzyce”.

Struktura użytkowania gruntów, wykorzystania ziemi i walory krajobrazowe

Strukturą użytkowania gruntów obszar gminy nie odbiega od struktury całego województwa. Ukształtowała się ona w wyniku wielowiekowej działalności człowieka w szczególnych warunkach siedliskowych, generalnie niesprzyjających intensywnym formom aktywności gospodarczej, w szczególności rolniczej.

Układ: rzeźba terenu i struktura litologiczna podłoża zdecydowały w znacznym stopniu o:

- wysokiej wrażliwości środowiska gruntowo-wodnego na przenikanie i migrację zanieczyszczeń
- słabych w przewodze glebach i wrażliwych na degradację siedliskach, zarówno leśnych, jak i rolnych (agrocenozy)
- niewielkich zasobach surowców mineralnych
- układzie sieci hydrograficznej i wód podziemnych silnie rozbudowanej w dolinach rzecznych

a w konsekwencji o:

- strukturze przyrodniczej obszaru
- ukształtowanej strukturze użytkowania terenów (generalnie zgodnej z uwarunkowaniami siedliskowymi)
- wysokich walorach przyrodniczych
- względnie niewielkich walorach gospodarczych, z wyjątkiem walorów turystycznych (*co przejawia się m.in. w rzadkim zaludnieniu obszaru, niewielkim stopniu urbanizacji i uprzemysłowienia*)

Niewielka intensywność zagospodarowania sprzyjała zachowaniu dużych przestrzeni zalesionych. Nastąpiły jednak, w wyniku intensywnej gospodarki leśnej, istotne (i z ekologicznego punktu widzenia niekorzystne) zmiany struktury gatunkowej (monokultura sosnowa) i wiekowej drzewostanu (dominacja młodych zadrzewień). Zanikły też w większości cenne zespoły leśne w dolinach rzecznych (lasy łęgowe), a na ich miejscu pojawiły się ekosystemy trawiaste. Pomimo tych zmian obszar gminy cechuje się nadal wysokimi walorami przyrodniczymi, a także krajobrazowymi.

Dla zachowania tych walorów znaczną część terenów objęto różnymi obszarowymi formami ochrony przyrody, które obejmują ponad 80 % powierzchni w gminie.

Klimat

Obszar gminy Słońsk wg regionalizacji klimatologicznej W. Okołowicza leży w zasięgu regionu nr 27 o klimacie z silną dominującą przewagą wpływów oceanicznych.

Średnia wieloletnia roczna temperatura wynosi około 8,0°C; średnia roczna temperatura minimalna 4,0°C a maksymalna 12,5°C. Najzimniejszym miesiącem, podobnie jak w pozostałej części kraju, jest styczeń. Średnia wieloletnia temperatura tego miesiąca wynosi około -1,0° do -1,5°C; średnia minimalna -3,5°C a maksymalna +2,0°C.

Dzięki znaczącym wpływom atlantyckim względnie niewielka jest (w skali kraju) średnia wieloletnia amplituda temperatur pomiędzy miesiącem najchłodniejszym i najcieplejszym nie przekraczająca 20°C. Wpływom tym zawdzięcza omawiany obszar również złagodzenie absolutnych zimowych temperatur minimalnych, które wynoszą: -29,4°C (09.02.1956r.). Wysokie jest natomiast absolutne maksimum: 38°C (11.07.1959r); w 30-letnim cyklu obserwacyjnym 1930-60 było to jedno z najwyższych maksimum w Polsce.

Uprzywilejowanie termiczne obszaru wyraża się również względnie krótkim okresem z opadem śnieżnym, który wynosi 30 dni, a potencjalnie 135 dni oraz okresem występowania szaty śnieżnej – 40 dni a potencjalnie 95-100 dni. Wymienione okresy należą do najkrótszych w Polsce. Czas trwania zimy ($T_{\text{śr.d}} \leq 0^{\circ}\text{C}$) wynosi tylko 60 dni, a lata ($T_{\text{śr.d}} \geq 15^{\circ}\text{C}$) powyżej 90 dni. Okres przymrozkowy ($T_{\text{min}} \leq 0^{\circ}\text{C}$) trwa 110 dni, dni mroźnych ($T_{\text{max}} \leq 0^{\circ}\text{C}$) – 25 dni, w tym dni bardzo mroźnych ($T_{\text{max}} \leq -10^{\circ}\text{C}$) – 4 dni. Z kolei dni gorących ($T_{\text{max}} \geq 25^{\circ}\text{C}$) jest 25, a upalnych ($T_{\text{max}} \geq 30^{\circ}\text{C}$) – 2. Długi jest okres

wegetacyjny ($T_d \geq 5^\circ\text{C}$), który trwa przeciętnie 220-230 dni. Generalnie warunki termiczne są korzystne dla rolnictwa. Niesprzyjającą cechą są natomiast niezbyt wysokie opady. Średnia wieloletnia roczna suma opadów wynosi 550 mm. Maksimum opadów przypada na lipiec i wynosi średnio 70-80 mm, minimum natomiast w styczniu – poniżej 40 mm. Liczba dni pogodnych (zachmurzenie 0-2 st.) wynosi 60 dni w roku, dość pogodnych (2-5) powyżej 80. Przeważają dni o większym zachmurzeniu: 115 dni chmurnych (5-8) i około 110 dni pochmurnych (8-10). Obszar gminy zatem nie należy do najśłoneczniejszych w kraju.

Pole wiatrów charakteryzuje się dominacją sektora zachodniego, w szczególności wiatrów z kierunku W – 23,2%, SW – 17,4% i NW – 10,5%. Duży jest też udział wiatrów północnych (N) – 8,2%.

Dominacja wiatrów zachodnich występuje w całym roku, ale szczególnie jest wyraźna w okresie letnim. W okresie zimowym większe znaczenie mają kierunki SW i S, a w porach przejściowych (zwłaszcza w listopadzie i marcu) zaznacza się względnie duży udział sektora wschodniego (E), który jednak nigdy nie przeważa, a średnia w roku odznacza się wyjątkowo niską frekwencją wiatrów wiejących z tego kierunku – 7,4%.

Obszar gminy nie należy do szczególnie wietrznych. Średnioroczna prędkość wiatru nie przekracza tu 4m/s; największa jest w zimie, a najmniejsza w sierpniu.

Prowadzone dotychczas na stacjach meteorologicznych pomiary wiatru nie były ukierunkowane na potrzeby określania warunków anemometrycznych dla potrzeb lokalizacji elektrowni wiatrowych.

Źródła zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego

Województwo lubuskie należy do najczystszych rejonów w Polsce. W 2001r. z uwagi na emisje zanieczyszczeń gazowych woj. lubuskie znalazło się na 14 miejscu, z uwagi na zanieczyszczenia pyłowe – na 13 miejscu. Rozkład przestrzenny emisji zanieczyszczeń na terenie województwa jest zróżnicowany, przy czym obszar gminy korzystnie wyróżnia się jako obszar o znacznie mniejszym udziale w sumie emisji zanieczyszczeniu niż pozostała część województwa.

Stan czystości powietrza na obszarze gminy kształtują lokalne źródła emisji oraz zanieczyszczenia napływające z terenów sąsiednich.

Napływ zanieczyszczeń transgranicznych nad obszar województwa lubuskiego, w tym nad obszar gminy, jest zróżnicowany w zależności od warunków pogodowych, głównie od kierunku wiatrów. Najczęściej są to kierunki wiatrów z sektora zachodniego i południowo-zachodniego. Zagrożenie napływem zanieczyszczonego powietrza z tych kierunków jest łagodzone wysokim udziałem terenów zalesionych.

Głównym źródłem zanieczyszczeń na obszarze gminy są przede wszystkim stosowane przestarzałe systemy grzewcze. W obrębie zabudowy jednorodzinnej, przeważają indywidualne systemy ogrzewania. Zbiorcze systemy ogrzewania odgrywają znikomą rolę i swoim zasięgiem obejmują jedynie do kilku budynków wielorodzinnych w miastach lub należących do byłych PGR – na wsi. Do ogrzewania zabudowy mieszkaniowej i obiektów prowadzących działalność gospodarczą stosuje się najczęściej paliwa stałe: węgiel i koks, które – zwłaszcza przy mniej sprawnych urządzeniach spalania – powodują emisje zanieczyszczeń do powietrza: SO_2 , NO_2 , CO_2 , pyłów. Sporadycznie do ogrzewania obiektów stosowany jest gaz propan-butan lub olej opałowy – paliwa bardziej korzystne z ekologicznego punktu widzenia niż paliwa stałe.

Pewien udział w zanieczyszczeniu powietrza ma transport drogowy. Przez obszar gminy przebiega ważna trasa komunikacyjna (droga krajowa nr 22) znacznie obciążona ruchem pojazdów oraz drogi niższej kategorii (wojewódzkie, powiatowe i gminne), gdzie ruch jest umiarkowany lub niewielki. Z komunikacją samochodową związane są takie

zanieczyszczenia jak: substancje ropopochodne, metale ciężkie, związki azotu, węglowodory i inne (np. detergenty, resztki startych opon, nawierzchni dróg oraz sól stosowana w okresie zimowym). Zanieczyszczenia pochodzące ze środków transportu ograniczają się jednak do wąskiego pasa wzdłuż ciągów komunikacyjnych, powodując tam lokalne skażenie gleb, roślinności i wód, ale na terenach zabudowanych stanowią już istotną uciążliwość. Największych emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych spodziewać się można wzdłuż drogi krajowej nr 22 – z Berlina do Gorzowa Wielkopolskiego.

Pomiary stężeń wykonywane w 2001r. na obszarze gminy nie wykazywały przekroczeń dopuszczalnych norm. Obserwowano natomiast wyraźnie zwiększone stężenia dla poszczególnych parametrów w sezonie grzewczym – wzrost stężeń dwutlenku siarki, tlenku azotu i pyłu zawieszonego w obrębie terenów skoncentrowanej zabudowy, co potwierdza dominujący wpływ gospodarki cieplnej na stan czystości powietrza. Stwierdzone w sezonie grzewczym podwyższone imisje utrzymywały się jednak w granicach normy.

Stan czystości powietrza atmosferycznego na obszarze gminy można uznać jako dobry. Generalnie jednak główny udział w emisji zanieczyszczeń powietrza ma gospodarka cieplna, co uwidacznia się wyraźnym wzrostem emisji w sezonie zimowym. Prowadzone wieloletnie badania wykazują tendencję spadkową zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza zarówno ze źródeł lokalnych jak i transgranicznych. Zanieczyszczenia pochodzące z komunikacji wykazują pewną niewielką tendencję wzrostową (z uwagi na stały wzrost ruchu pojazdów), maleje natomiast udział zanieczyszczeń pochodzących z gospodarki cieplnej. Taka generalna tendencja obserwowana jest także w innych regionach kraju, ma więc charakter powszechny.

HAŁAS

Hałas komunikacyjny

Poziom hałasu i związana z nim uciążliwość zależy od natężenia ruchu, udziału pojazdów ciężkich w ogólnej liczbie przemieszczających się pojazdów, od odległości elewacji zabudowy od krawędzi jezdni, od stanu technicznego dróg, od zastosowanej nawierzchni dróg oraz od stanu technicznego pojazdów. Sieć znajdujących się na obszarze gminy dróg krajowych, wojewódzkich i część powiatowych posiada nawierzchnię utwardzoną (asfaltową, bitumiczną), jednakże stan techniczny tych dróg jest niezadawalający. W przypadkach wymagają one modernizacji.

Istotnym źródłem hałasu na obszarze gminy jest droga ponadlokalna, gdzie ruch pojazdów jest największy. Jest to droga krajowa nr 22 Kostrzyn nad Odrą -Krzyszczewo-Gorzów Wielkopolski o natężeniu > 1500poj./dobę; droga ta przebiega przez tereny zabudowy wsi Słońsk i Lemierzyce

Wzmoczony ruch pojazdów na tej drodze związany jest min. ze znajdującym w rejonie Kostrzyna przejściem granicznym (osobowo-towarowe dla pojazdów do 3,5 tony).

Głównym źródłem hałasu na drodze nr 22 są pojazdy ciężkie, których udział na niektórych odcinkach drogi przekracza 30% ruchu pojazdów ogółem.

W rejonie drogi nr 22, w punktach monitoringowych znajdujących się w obrębie zabudowy mieszkaniowej wsi Lemierzyce i Słońsk (*patrz tab.1.5-4*), stwierdzono przekroczenie wartości progowej poziomu dźwięku tylko przy krawędzi jezdni, chociaż przejazd samochodów ciężarowych głównie typu „TIR”, jadących w kolumnie, co zdarza się dość często, powoduje wzrost chwilowego poziomu hałasu nawet do 90 dB. Nie stwierdzono natomiast przekroczenia wartości progowych przy elewacjach budynków.

Wyniki monitoringu hałasu

Odcinek	L _{Aeg} dla pory dziennej		Natężenie ruchu [poj/h]		
	przy krawędzi jezdni	przy elewacji	ogółem	pojazdy ciężkie	% pojazdów ciężkich
na drodze nr 22 na odcinku Kostrzyn nad Odrą-Gorzów Wielkopolski w 2001r. [Stan środowiska w woj. lubuskim WIOŚ, 2001r.]					
Chyrzyno (Kostrzyn nad Odrą-Słońsk)	73	52,8	198	39	19,7
Słońsk (zach. granica wsi – skrzyżowanie z drogą do Krzeszyc)	0,6	62,6	213	23	11,5
Słońsk (wschodnia granica wsi - skrzyżowanie z drogą do Krzeszyc)	67,8	56,2	231	21	9,1
Lemierzycy	68,8	64,0	157	26	16,6

* na badanym odcinku drogi zabudowa nie występuje

Pozostałe źródła hałasu (m.in. z zakładów produkcyjnych) mają zasięg lokalny i nie powodują znaczącego pogorszenia klimatu akustycznego na obszarze gminy.

POLA ELEKTROMAGNETYCZNE

Wpływ promieniowania elektromagnetycznego na jakość życia, zwłaszcza na zdrowie ludzi i zwierząt nie jest w pełni rozpoznany. Tym niemniej czynnik ten uwzględnia się jako istotny element standardu środowiska i (m.in. w planach zagospodarowania przestrzennego) unika się lokalizacji potencjalnych obiektów wytwarzających pola elektromagnetyczne w bezpośrednim sąsiedztwie terenów ze stałym pobytem ludzi.

Źródła promieniowania elektromagnetycznego

Gmina posiada dobrze rozwiniętą sieć energetyczną. Według danych uzyskanych w Rejonie Sulęcín (Grupa Energetycznej ENEA S.A. w Poznaniu) wynika, że na terenie gminy jest 1 889 odbiorców energii elektrycznej. Ciągła modernizacja linii energetycznych i stacji transformatorowych powoduje, że nie występują znaczące braki w dostawach energii, a ewentualne uszkodzenia powstałe w wyniku działań natury są usuwane na bieżąco. Słońsk jako gmina wiejska jest zasilana liniami napowietrznymi, które są systematycznie wymieniane na nowe izolowane w celu zwiększenia pewności zasilania i zmniejszenia awaryjności. Jedynie Słońsk posiada w centrum linię kablową niskiego napięcia, a pozostałe miejscowości są zasilane liniami napowietrznymi. Przez gminę Słońsk przechodzą linie średniego napięcia 15 KV. Ze względu na brak na swoim terenie stacji transformatorowej wysokiego napięcia, teren gminy zasilany jest ze stacji redukcyjnej wysokiego napięcia na średnie napięcie z Górzycy (GPZ 110/15 KV). Potencjalnym źródłem promieniowania elektromagnetycznego są linie i stacje elektromagnetyczne, nadajniki radiowe i telewizyjne, stacje telefonii komórkowej, stacje łączności radiowej.

Na terenie całego województwa lubuskiego nie prowadzi się badań monitoringowych wytwarzanych pól elektromagnetycznych i ich wpływu na środowisko. Badania takie są wykonywane jedynie w sąsiedztwie stacji telefonii komórkowej.

Na obszarze gminy w ostatnich (1999-2003) powstało 3 stacje telefonii komórkowej (nadajnik i anteny), m.in. w Słońsku (ul. Plac Wolności, 3-go Lutego), w Lemierzycach (ul. Polna). Pomiar pola elektromagnetycznego wykonywane były wokół stacji w trakcie eksploatacji i nie stwierdzono tam promieniowania wyższego od wartości granicznej 0,1W/m² (protokoły pomiarów pól elektromagnetycznych będące w posiadaniu WIOŚ -

Delegatura w Gorzowie Wielkopolskim). Nie stwierdzono zagrożenia, będącego wynikiem promieniowania, ani potrzeby ograniczania przebywania ludzi w ich sąsiedztwie.

GAZOWNICTWO

Gaz ziemny na teren naszej gminy doprowadziła firma „MEDIA ODRA WARTA” Sp. z o.o. z siedzibą w Międzyrzeczu. Firma ta powstała w grudniu 1999r. Natomiast nasza gmina w celu realizowania zadań z zakresu zaopatrzenia w gaz ziemny wstąpiła do Związku Międzygminnego „ODRA – WARTA” z siedzibą w Słubicach. Głównymi założycielami tego związku są gminy Słubice, Górzycyca, Rzepin i Międzyrzecz. Pierwszym głównym celem związku była gazyfikacja Gmin. Aby rozpocząć działania operacyjne powołano do życia spółkę „MOW” w której Związek jest udziałowcem. Firma MOW zgazyfikowała na przełomie lat 2002 – 2004 część miejscowości Słońsk oraz buduje dalsze odcinki w kierunku Lemierzyc.

CIEPŁOWNICTWO

Problem ciepłownictwa w gminie jest rozwiązany w indywidualnym zakresie, przeważają indywidualne źródła ciepła w większości są to piece na paliwo stałe tj. węgiel, drewno. W ostatnich latach pojawiły się również kotłownie na olej opałowy oraz gaz. Istnieje prawdopodobieństwo, że po zgazyfikowaniu gminy pojawią się dalsze kotłownie na ten rodzaj paliwa. Jedną z większych kotłowni która istnieje na terenie naszej Gminy jest kotłownia która zaopatruje w ciepło osiedle mieszkaniowe po byłym Zakładzie Rolnym w Słońsku przy ul. 3-go Lutego tj. w Spółdzielni mieszkaniowej „WARTA”.

AWARIE PRZEMYSŁOWE

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 30 grudnia 2002 w sprawie poważnych awarii objętych obowiązkiem zgłoszenia do Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (Dz. U. Nr 5 poz.58 z dnia 17 stycznia 2003r.) objęte są poważne awarie, będące następstwem pożaru, eksploatacji lub uwolnienia w trakcie procesu przemysłowego, w trakcie magazynowania lub transportu dowolnej substancji (§2).

Na obszarze gminy w latach 1999-2003 nie zgłoszono awarii zaliczanych do poważnych.

ZASOBY WODNE I GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA

Wody podziemne

Według podziału hydrogeologicznego Polski, obszar gminy znajduje się w większości w zasięgu I Regionu Szczecińskiego.

Z jednostek hydrogeologicznych niższego rzędu w ramach Regionu Szczecińskiego wyróżniono podregion: I 3 – doliny Warty – Noteci, I 4 - Kotliny Kostrzyńskiej.

Obszar gminy znajduje się w zasięgu zbiornika wód podziemnych GZWP nr 137 „Pradolina Toruńsko-Eberswaldzka (Warta)”.

Obszar ten pokrywa się z mezoregionem Kotliny Gorzowskiej i obejmuje też część doliny Odry. W zasięgu tego zbiornika znajduje się między innymi gmina Słońsk. Zbiornik zawierający czwartorzędowe wody podziemne w środowisku porowym charakteryzuje przeciętna głębokość ujęć 40 m ppt, szacunkowe zasoby dyspozycyjne 369 tys. m³/d. Wody tego zbiornika są słabo naturalnie zabezpieczone przed infiltracją zanieczyszczeń z powierzchni.

Wody powierzchniowe

Do wód powierzchniowych zalicza się wody płynące w rzekach i rowach melioracyjnych oraz wody zgromadzone w jeziorach i stawach. Obszar gminy Słońsk położony jest w dorzeczu rzeki Odry.

Sieć hydrograficzna obszaru gminy jest zróżnicowana, nawiązująca wyraźnie do mezoregionów geograficznych i jednostek geomorfologicznych. Szczególnie gęstą i zróżnicowaną siecią hydrograficzną wyróżniają się doliny rzeczne – zwłaszcza Pradolina Warty. Zawity system wód powierzchniowych tworzą tu – oprócz koryt głównych rzek – liczne starorzecza oczka wodne i tereny podmokłe. Sieć hydrograficzna w „dolinnych” mezoregionach jest silnie przekształcona antropogenicznie, a większość cieków została uregulowana. Występują też liczne kanały i rowy melioracyjne oraz zbiorniki wodne po wyrobiskach torfu (Pradolina Warty - Lemierzyce).

SIEĆ RZECZNA

Do największych cieków powierzchniowych gminy należą Warta, Kanał Postomski i Łęcza. **Warta** jest rzeką II rzędu, prawobrzeżnym dopływem Odry. Wypływa na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej, a uchodzi do Odry na 617,6 kilometrów. Długość całkowita Warty wynosi 808,2 km a powierzchnia jej zlewni obejmuje 54 310,2 km². Warta płynie przez obszar gminy Witnica równoległe do północnej granicy z gminą Słońsk. W ujściowym odcinku do Odry przepływa przez teren miasta Kostrzyn nad Odrą. Warta swoimi wodami wnosi zanieczyszczenia z terenu województwa wielkopolskiego.

Kanał Postomski – jest rzeką III rzędu i stanowi lewobrzeżny dopływ rzeki Warty, do której uchodzi na 2,6 km jej biegu. Całkowita długość wynosi 62,6 a powierzchnia zlewni 1424,6 km². W dolnym biegu Kanał Postomski zbiera wody z lewostronnej części dna doliny Warty. Do systemu melioracyjnego doliny Warty (Kanału Postomskiego) włączone są liczne ciek naturalne i starorzecza. Sieć rzeczna bardzo zawiąta.

Łęcza – jest rzeką IV rzędu i stanowi lewobrzeżny dopływ Kanału Postomskiego. Wypływa z terenów bagiennych między Rzepinem a Ośnem Lubuskim. Na całkowitej długości tj. 26,0 km, płynie na terenie gminy Ośno Lubuskie i Słońsk. Powierzchnia zlewni wynosi 247,5 km². W górnym jej biegu przyjmuje zanieczyszczenia z miejscowości Ośno Lubuskie a w dolnym z miejscowości Ownice i Słońsk.

Ocena jakości wód płynących

Ocenę stanu czystości wód rzek kontrolowanych na obszarze gminy Słońsk opracowano na podstawie Raportów o stanie środowiska w województwie lubuskim w 1999 i 2001 roku (WIOŚ w Zielonej Górze, Biblioteka Monitoringu Środowiska Zielona Góra – Gorzów Wlkp. 2000, 2002). Badaniami monitoringowymi na terenie gminy Słońsk objęte były następujące rzeki:

- w ramach monitoringu krajowego: Warta na całej długości (1 ppk); dodatkowo uwzględniono 1 ppk zlokalizowany w jej 28,5 km, w gminie Witnica, powyżej granicy z gminą Słońsk.
- w ramach monitoringu regionalnego Łęcza na długości 23,1 km (1 ppk).

Rzeka Warta – jakość wód tej rzeki w badanych przekrojach nie odpowiadała normom obowiązującym dla wód powierzchniowych. O ich deklasyfikacji zdecydowały wskaźniki hydrobiologiczne w postaci chlorofilu „a” na całym odcinku i stan sanitarny w przekroju ujścia do Odry (Kostrzyn nad Odrą). Wody charakteryzują się wysoką zawartością związków biogennych za sprawą fosforu ogólnego i azotu azotynowego, które utrzymują się na poziomie III klasy. Zasolenie utrzymuje się na poziomie I klasy a substancje organiczne przyjmowały wartości odpowiadające II klasie z wyjątkiem przekroju

w miejscowości Świerkocin. W stosunku do roku 1999 obniżeniu uległy stężenia fosforu ogólnego, fosforanów, zmalała ilość zawiesin i uległ poprawie stan sanitarny powyżej granicy gminy.

Jezióra

Największym na obszarze gminy jest jezioro Radachowskie o powierzchni około 65 ha. Jezioro to nie jest objęte badaniami monitoringowymi.

Ocena według ogólnej klasyfikacji wykazała, że w 2001 roku rzeki Odra, Warta i Łęcza prowadziły wody nie odpowiadające normom klas czystości powierzchniowych wód płynących. O dyskwalifikacji wód decydowała najczęściej koncentracja chlorofilu jako pochodna wysokiego poziomu biogenów, stan sanitarny i niska zawartość tlenu rozpuszczonego.

Rolnictwo

Rolnictwo Gminy Słońsk od 1990 r. charakteryzowało się procesem zmian zachodzących zarówno w strukturach własnościowych jak i kierunkach użytkowania ziemi oraz przemieszczeniami własnościowymi, strukturalnymi i ekonomicznymi.

Na zmienność sytuacji ekonomicznej rolnictwa zasadniczy wpływ miała trudna sytuacja ekonomiczna ludności, ograniczony popyt na artykuły rolno – spożywcze i niskie ceny artykułów rolnych skupu. Te elementy zdecydowały o strukturze i liczbie gospodarstw rolnych prowadzących obecnie działalność rolniczą, o stopniu wykorzystania i sposobach użytkowania gruntów a także o kierunkach produkcji rolniczej.

Powierzchnia gruntów w gminie:

Pow. ogólna	użytki rolne							grunty leśne, zadrz. i zakrz.			pozostałe grunty
	grunty orne	sady	łąki trwałe	pastw. trwałe	grunty rolne zabud.	grunty pod rowami	razem	lasy	grunty zadrz. i zakrz.	razem	
w ha											
15886	2839	3	2784	772	238	143	6779	3592	3618	7210	1897

Na podstawie informacji z PSR 2002 r. użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych na terenie Gminy Słońsk przedstawiało się według przedstawionej poniżej tabeli:

Wyszczególnienie	Ogółem		W tym gospodarstwa indywidualne	
	w ha	w %	w ha	w %
OGÓŁEM	6442,42	100	6425,38	100
użytki rolne	5976,77	92,8	5959,73	92,8
grunty orne	3084,08	47,9	3083,54	48
Sady	6,00	0,1	6,00	0,1
Łąki	2116,18	32,8	2099,68	32,7
Pastwiska	770,51	12	770,51	12
lasy i grunty leśne	8,02	0,1	8,02	0,1
pozostałe grunty	457,63	7,1	457,63	7,1

Struktura gospodarstw rolnych gminy Słońsk na dzień 30.06.2004 r

Ogólna liczba gospodarstw rolnych w Gminie Słońsk wynosi **504** w tym:

- powyżej 1,00 ha do 2,00ha	- 126
- od 2,00 ha do 5,00 ha	- 145
- od 5,00 ha do 7,00 ha	- 47
- od 7,00 ha do 10,00 ha	- 65
- od 10,00 ha do 15,00 ha	- 48
- powyżej 15,00 ha	- 73

Produkcja roślinna

Na wielkość produkcji roślinnej w gminie mają wpływ zarówno czynniki gospodarcze jak i społeczne tj: warunki przyrodnicze (gleba, agroklimat, rzeźba i warunki wodne terenu), zasoby siły roboczej, zapotrzebowanie ludności na produkty rolne, a przede wszystkim ceny produktów rolnych.

Ze względu na duży areał obszaru gruntów o niskiej jakości gleb w strukturze użytkowania gruntów ornych gminy dominują zboża. Udział zbóż w strukturze zasiewów w gospodarstwach rolnych gminy wg. przeprowadzonego Powszechnego Spisu rolnego 2002r. wyniósł - 89%. Zaznacza się tendencja spadkowa jeśli chodzi o ziemniaki, warzywa, przy jednoczesnym wzroście uprawy zbóż.

Struktura upraw

Rodzaj uprawy	Ogółem		W tym gosp. indywid.	
	w ha	%	w ha	%
Ogółem	2458,25	100	2457,71	100
zboża ogółem:	2187,99	89	2187,99	89
w tym zboża podstaw. z mieszankami zbożowymi	2158,14	87,8	2158,14	87,8
Strączkowe jadalne na ziarno	0,15	0,0	0,15	0,0
Ziemniaki	144,29	5,9	144,29	5,9
przemysłowe:	20,30	0,8	20,30	0,8
w tym:				
buraki cukrowe	2,30	0,1	2,30	0,1
rzepak i rzepik	18,00	0,7	18,00	0,7
Pastewne	29,31	1,2	28,77	1,2
Pozostałe	76,21	3,1	76,21	3,1
w tym warzywa	66,00	2,7	66,00	2,7

Dane z Powszechnego Spisu Rolnego 2002r.

Powierzchnia zasiewów zbóż podstawowych.

Wyszczególnienie	Ogółem		w tym gospodarstwa indywidualne	
	ha	%	ha	%
Ogółem	2055,25	100	2055,25	100
Pszenica	532,26	25,9	532,26	25,9
Żyto	266,91	13,0	266,91	13,0
Jęczmień	471,16	22,9	471,16	22,9
Owies	287,62	14,0	287,62	14,0
Pszonżyto	497,30	24,2	497,30	24,2

Dane z Powszechnego Spisu Rolnego 2002r.

Powierzchnia uprawy poszczególnych gatunków drzew i krzewów owocowych oraz plantacji jagodowych

Wyszczególnienie	Ogółem	
	w ha	w %
Drzewa owocowe :	5,95	100
jabłonie	2,96	49,7
grusze	0,40	6,7
sliwy	0,53	8,9
wiśnie	0,62	10,4
czereśnie	0,39	6,6
pozostałe	1,05	17,6
krzewy owocowe :		
plantacje jagodowe :	0,05	100
agrest	0,03	60
porzeczki	0,02	40

Dane z powszechnego Spisu rolnego 2002r.

Gospodarstwa rolne zajmujące się uprawą głównych ziemiopłodów

Wyszczególnienie	Liczba gospodarstw	w % ogólnej liczby gospodarstw
zboża	264	43,6
Ziemniaki	321	53,0
buraki cukrowe	1	0,2
rzepak i rzepik	3	0,5
Warzywa	162	26,7
Pastewne	50	8,3

Produkcja zwierzęca

W 2002r. na terenie Gminy Słońsk było 2924 sz. bydła w tym 1800 sz. krów, ilość trzody chlewnej kształtowała się w liczbie 2852 sz. w tym 348 sz. loch.

Ogólna liczba pogłowa bydła i trzody chlewnej znajduje się w sektorze prywatnym.

W pogłowie bydła obserwuje się tendencję spadkową w gospodarstwach małych, które jest wynikiem zachodzących zmian wprowadzeniem wyższych wymagań jakościowych jakie muszą zostać spełnione przy produkcji mleka.

Stan inwentarza żywego

Wyszczególnienie	Ogółem	w tym gosp. indywidualnych
		w sztukach
Bydło	2924	2924
W tym krowy	1091	1091
W tym krowy mleczne	709	709
Trzoda chlewna	2852	2852
W tym lochy	348	348
Owce	10	10
Kozy	17	17
Konie	278	278
Króliki	127	127
Drób ogółem	20003	20003
Drób kurzy	5600	5600
Obsada zwierząt gospodarskich w szt. dużych na 100 ha użytków rolnych	51	51

wg stanu na rok 2002 z Powszechnego Spisu Rolnego.

Zwierzęta gospodarskie według grup obszarowych powierzchni użytków rolnych

Wyszczególnienie	Bydło	Trzoda chlewna	Ogółem w szt. dużych
	w sztukach		
Ogółem	2924	2852	3046
do 1 ha	18	16	22
1-5 ha	120	187	154
5-10 ha	356	456	398
10-15 ha	256	367	263
15 ha i więcej	2174	1826	2208
w tym gospodarstwa indywidualne	2924	2852	3046
do 1 ha	18	16	22
1-5 ha	120	187	154
5-10 ha	356	456	398
10-15 ha	256	367	263
15 ha i więcej	2174	1826	2208

Dane z Powszechnego Spisu Rolnego 2002r.

Gospodarstwa rolne utrzymujące zwierzęta gospodarskie wg. gatunków i grup produkcyjno-użytkowych

Wyszczególnienie	Liczba gospodarstw	W % ogółu gosp. rolnych
Bydło	157	25,9
Krowy	146	24,1
Krowy mleczne	140	23,4
Trzoda chlewna	129	21,3
W tym lochy	82	13,5
Owce	2	0,3
Kozy	9	1,5
Konie	41	6,8

Dane z Powszechnego Spisu Rolnego 2002r

Analiza rynku pracy i bezrobocia.

Począwszy od roku 1989 r. kiedy to nastąpiły znaczące przemiany polityczne i gospodarcze w naszym kraju rynek pracy w gminie Słońsk drastycznie zubożał. Przyczyną tego był fakt, że blisko 60 % społeczeństwa w wieku produkcyjnym była zatrudniona w Państwowych Gospodarstwach Rolnych bądź innych jednostkach o charakterze rolnym.

Brak innych zakładów i firm spowodował pozbycie stałych dochodów przez większość osób zatrudnionych w masowej produkcji rolnej. Zła koniunktura w rolnictwie spowodowała, że grono bezrobotnych osób sukcesywnie powiększało się o rolników indywidualnych, dla których produkcja stała się nieopłacalna i pozbawiała ich dochodów do życia.

W roku 2003 szacunkowa stopa bezrobocia wg. stanu na dzień 31.12.2003 r. w powiecie sulęcińskim osiągnęła 28,5 % i była niższa o 1,1 punktu procentowego od stopy z ostatniego grudnia 2002 r.:

- stopa bezrobocia na dzień 31.12.2002 r. – 29,6 %
- stopa bezrobocia na dzień 31.12.2003 r. – 28,5 %

Stan bezrobocia w Gminie Słońsk na dzień 31.12.2002 r. wyniósł 557 osób natomiast na dzień 31.12.2003 r. 583 osób.

Ludność faktyczna w gospodarstwach domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego (działki rolnej) na tle ogółu ludności.

Ludność faktyczna stan w dniu 30.06.1996 r.)			Ludność związana z rolnictwem			Udział ludności związanej z rolnictwem w ogólnej liczbie ludności		
<i>Liczby bezwzględne</i>						<i>%</i>		
Ogółem	M	K	Ogółem	M	K	Ogółem	M	K
4769	2382	2387	2598	1375	1223	18,3	17,3	19,5

Źródło : Urząd Gminy w Słońsku

Ludność faktycznie zamieszkała w gospodarstwach domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego (działki rolnej) według wieku i płci

	Ogółem	0-14 lat	15-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-64	65 lat i więcej
Ogółem	1961	408	175	268	233	327	173	69	308
M	1690	219	197	215	165	191	347	148	208
K	1495	215	204	158	159	179	294	172	114

Źródło : Urząd Gminy w Słońsku

Ludność faktycznie zamieszkała w gospodarstwach domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego (działki rolnej) według ekonomicznych grup wieku i płci

	Ogółem	W wieku					
		przed-produkcyjnym	produkcyjnym			poprodukcyjnym	Nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
			Razem	mobilnym	niemobilnym		
Ogółem	1021	45	495	134	361	481	74
M	470	27	283	80	203	160	60
K	551	18	212	54	158	321	90

Źródło : Urząd Gminy Słońsk

Ludność w wieku 15 lat i więcej faktycznie zamieszkała w gospodarstwach domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego (działki rolnej) według poziomu wykształcenia i płci

	Ogółem	Wyższe	Policealne	Średnie zawodowe	Średnie ogólnokształcące	Zasadnicze – zawodowe	Podstawowe ukończone	Podstawowe nieukończone
Ogółem	1216	13	11	190	158	166	508	170
M	571	7	4	104	79	111	221	45
K	645	6	7	86	79	55	287	125

Źródło : Urząd Gminy w Słońsku

**Ludność
faktycznie zamieszkała w gospodarstwach domowych
z użytkownikiem gospodarstwa rolnego (działki rolnej)
według powierzchni użytków rolnych**

	Ogółem	Razem	1-2	2-5	5-10	10-20	20-50	50 i >
Ogółem	571	348	75	84	82	48	51	8
M	406	276	53	67	63	40	47	6
K	165	72	26	17	13	8	4	4

Źródło : Urząd Gminy w Słońsku

Struktura zatrudnienia uwzględniająca podstawowe działy

Gminy	Pracujący w działach gospodarki narodowej				
	Ogółem	Przemysł	Budownictwo	Handel i naprawa	Transport, składowanie i łączność
Słońsk	658	121	60	58	42

Źródło: PUP Powiatu Sulęcińskiego

Dane o bezrobociu w gminie

Liczba osób zarejestrowanych w okresie roku 2003						
Ogółem	w tym osoby:					
	Poprzednio pracujące	Dotychczas niepracujące		Rejestrowani po raz pierwszy	Zamiesz - kali na wsi	Po uczestnictwie w pracach interwencyjnych, robotach publicznych i szkoleniach
		ogółem	w tym absol - wenci			
443	351	92	44	121	443	40

Źródło : PUP powiatu Sulęcińskiego

Liczba i struktura bezrobotnych powiecie sulęcińskim na 31.12.2003 rok

Wyszczególnienie		Liczba osób bezrobotnych wg stanu 31.12.2003 r.			
		Ogółem		Zamieszkałych na wsi	
		Razem	Kobiet	Razem	Kobiet
Bezrobotni ogółem		4013	1858	2404	1198
Poprzednio pracujący		3320	1508	1953	951
Z tego	W sektorze publicznym	1064	518	606	305
	W sektorze prywatnym	2211	968	670	631
Dotychczas niepracujący		693	350	451	247
Absolwenci		98	36	56	20
Młodociani		-	-	-	-
Młodzież w wieku 18-24 lat		949	409	586	283
Bezrobotni z prawem do zasiłku		871	331	535	208
Osoby uprawnione do zasiłku przedemerytalnego		252	84	90	34
Osoby uprawnione do świadczenia przedemerytalnego		124	69	50	24
Poszukujący pracy		107	59	-	-
Niepełnosprawni		64	35	32	18

Źródło : PUP powiatu Sulęcińskiego

Opieka społeczna.

Obowiązek wykonywania zadań pomocy społecznej spoczywa na organach jednostki samorządu terytorialnego tj. gminie. Organizuje ona pomoc społeczną współpracując jednocześnie z organizacjami społecznymi, Kościołem, związkami wyznaniowymi, fundacjami, stowarzyszeniami, pracodawcami oraz osobami fizycznymi i prawnymi. Ośrodek Pomocy Społecznej jako instytucja polityki społecznej państwa ma za zadania:

1. Umożliwienie osobom i rodzinom w przewyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia,
2. Zaspakajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka i zapobieganie trudnych sytuacji życiowych.
3. Udzielanie profesjonalnej pomocy rodzinom dotkniętym patologią społeczną.

W gminie Słońsk dominującymi zjawiskami, które dezintegrują społeczność są: ubóstwo, bezrobocie i bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych.

Zestawienie ilościowe rodzin – OPS Słońsk.

Lp.	Gmina	Ilość rodzin korzystających z pomocy	Liczba osób w rodzinach
1	Słońsk	410	1527

Przyczyny korzystania z pomocy społecznej.

Gmina	Bezrobocie	Ubóstwo	Niepełnosprawność	Bezradność	Długotrwała choroba	Alkoholizm
Słońsk	146	146	48	118	123	97

Źródło: OPS Słońsk

Ostatnie lata przynoszą systematyczny wzrost poziomu życia społeczeństwa. Jednakże obok widocznych oznak poprawy sytuacji finansowej przeciętnej rodziny. Nadal znaczna część z nich żyje w bardzo trudnych warunkach. Jest to tym bardziej niepokojące, że w dużej mierze dotyczy to rodzin wielodzietnych i rozwojowych. Zagrożenie trwałym ubóstwem zwiększa się w przypadku zamieszkania tych rodzin na wsiach w rodzinach rolniczych, w których maleje znacznie dochód z pracy w rolnictwie na rzecz dochodów ze świadczeń społecznych. Przyczyną ubóstwa i trwałej sytuacji materialnej wielu rodzin jest bezrobocie, które kształtuje się w granicach 30 %. Źródłem utrzymania rodziny powinien być dochód własny z pracy, a podstawą utrzymania rodziny powinna być jej aktywność przede wszystkim zawodowa. Podstawową dziedziną polityki prorodzinnej powinna być troska o dzieci i młodzież. Jednym z najważniejszych aspektów wychowania młodego pokolenia jest jego kontynuacja moralna, gdzie największą rolę odgrywa osobisty przykład rodziców. Ponadto niemożność zapewnienia odpowiedniego bytu materialnego rodzinie wywołuje podstawy bierności i braku zainteresowania potrzebami dziecka.

Działalność Ośrodka Pomocy Społecznej w Słońsku wspomagają istniejące ośrodki wsparcia w powiecie, z którymi współpraca układa się znakomicie. Do nich należy Dom Pomocy Społecznej w Tursku, w którym w 2003 roku umieszczono 3 osoby z naszej gminy.

W Sulęcinie z dniem 01 stycznia 1999 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie przejęło od Kuratorium Oświaty prowadzenie rodzin zastępczych. W Gminie Słońsk w 2003r. takich rodzin funkcjonowało 6, w których umieszczonych było 9-ro dzieci.

Rehabilitacja społeczna - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sulęcinie dysponuje środkami Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przeznaczonymi na realizację zadań zakresu rehabilitacji społecznej. W 2003r. dofinansowanie do turnusu rehabilitacyjnego uzyskały 4 osoby. Natomiast dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych udzielono 2 osobom.

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej ' Nasze Zdrowie ' w Słońsku udostępnia sprzęt rehabilitacyjny w miarę potrzeb dla społeczności lokalnej.

Parafialny Zespół „Caritas” w Słońsku sukcesywnie udziela pomocy finansowej i w naturze tj. świąteczne paczki żywnościowe, wykupywanie leków oraz wydawanie odzieży.

Gminna Komisja do Spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Słońsku kieruje swoją pracą na osoby i rodziny zagrożone alkoholizmem. Aby wznowić lub odzyskać w rodzinie zdolność do funkcjonowania w społeczeństwie. Rozwiązywanie problemów społecznych w Gminie Słońsk wymaga zaangażowania wielu osób w sposób pośredni lub bezpośredni realizując zadania pomocy społecznej.

Ośrodek Pomocy Społecznej stawia sobie za cel realizację skutecznej polityki społecznej oraz poprawy bezpieczeństwa socjalnego swoich mieszkańców.

Do podmiotów, które wspomagają rozwój i wytyczają dalszy kierunek polityki społecznej w Gminie należy zaliczyć:

- a) Powiatową Komendę Policji w Sulęcinie
- b) Powiatowy Urząd Pracy
- c) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sulęcinie oraz instytucje współpracujące

- d) Organizacje samorządowe
- e) Szkoły.

Współdziałanie i wspólny kurs polityki społecznej w/w organizacji może wpłynąć na ujednoczenie i poprawienie działań. Dotychczasowe doświadczenia i konsultacje pozwalają na wyodrębnienie najistotniejszych problemów społecznych, z którymi boryka się Gmina Słońsk.

Oświata i nauka.

Gmina Słońsk, zgodnie z ustawą o samorządzie terytorialnym, prowadzi szkoły podstawowe i gimnazjalne.

W Gminie Słońsk prowadzą działalność edukacyjno – wychowawczą trzy Szkoły Podstawowe sześcioklasowe : w Słońsku, w Lemierzycach i w Budzigniewie.

W 1975 roku oddana została do użytku nowa szkoła podstawowa w Słońsku.

Stan sieci szkół w gminie na dzień 30.03.2004 r.

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba nauczycieli	Liczba dzieci na 1 oddział
1.	Szkoła Podstawowa im."Przyjaźni Narodów" w Słońsku	302	13	18,56	23,23
2.	Szkoła Podstawowa w Lemierzycach	58	5	7,67	5,27
3.	Szkoła Podstawowa w Budzigniewie	58	5	7,84	5,27
4.	Publiczne Gimnazjum w Słońsku	262	11	18,56	23,81
Ogółem		680	34	52,63	57,58

Źródło : Urząd Gminy w Słońsku

Szkolnictwo gimnazjalne (stan na dzień 24 stycznia 2003 r.)

Lp.	Nazwa gimnazjum	Wykaz uczniów kończących gimnazjum wg roczników		
		Rocznik 2002/2003	2003/2004	2004/2005
1.	Publiczne Gimnazjum w Słońsku	93	46	86

Źródło : Urząd Gminy w Słońsku

Za szkolnictwo ponadgimnazjalne odpowiadają władze samorządowe w strukturach powiatu. Na terenie powiatu sulęcińskiego przy obecnie trudnej sytuacji ogólnej w oświacie problem szkolnictwa na tym poziomie jest dobrze rozwiązany o czym może świadczyć poniższa tabela.

Stan szkolnictwa ponadgimnazjalnego i specjalnego na dzień 01.09.2003 r.

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba etatów pracowników pedagogicznych	Liczba etatów pracowników administracyjnych i obsługi
1.	I Liceum Ogólnokształcące	382	14	25,78	9
2.	Zespół Szkół Licealnych i Zawodowych	901	34	54,26	21,5
3.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy	105	12	25,3	11,75

Kultura i sztuka.

W 2003 roku na terenie Gminy Słońsk utworzone zostały 4 świetlice środowiskowe : w Przyborowie, Lemierzycach, Głuchowie i w Budzigniewie. Świetlice te wyposażone zostały w sprzęt sportowy, umożliwiając urozmaicenie form spędzania wolnego czasu dzieci, młodzieży i dorosłych.

Do dyspozycji mieszkańców gminy przeznaczona jest Gminna Biblioteka Publiczna w Słońsku i jej filia w Lemierzycach, z których korzysta 575 mieszkańców.

Liczba osób korzystających z biblioteki wg. grup zawodowych :	
- uczniów	285
- rolników	45
- studentów	38
- pracowników umysłowych	75
- robotników	37
- pozostałych	95
ŁĄCZNIE	575

Liczba osób korzystających z biblioteki wg. grup wiekowych	
- do 15 roku życia	226
- od 16 do 19 roku życia	95
- od 20 do 24 roku życia	87
- od 25 do 44 roku życia	68
- powyżej 45 roku życia	99

Zabytki

Na terenie Gminy Słońsk znajduje się pięć kościołów wraz z terenami przyległymi o walorach zabytkowych :

- w Słońsku znajduje się kościół parafialny pod wezwaniem Matki Boskiej Częstochowskiej, (pojoannicki kościół z XVI wieku z niezwykle cennym odrestaurowanym barokowym, alabastrowym ołtarzem i bogatym zbiorem herbów rycerzy joannickich,
- kościół z placem kościelnym w miejscowości Lemierzyce pod wezwaniem św. Piotra i Pawła ,
- kościół z placem kościelnym i cmentarzem w miejscowości Głuchowo pod wezwaniem Matki Boskiej Szkaplerznej,
- kościół pod wezwaniem Przemienienia Pańskiego z placem kościelnym w miejscowości Chartów,
- kościół pod wezwaniem Niepokalanego Poczęcia z placem kościelnym w miejscowości Ownice,
- ruiny zamku joannitów (zwanymi także kawalerami maltańskimi),
- muzeum martyrologii mieszczące się w murach dawnej kaźni – ciężkiego niemieckiego więzienia dla kryminalistów i więźniów politycznych,
- cmentarz ofiar faszyzmu, z bramą – pomnikiem ufundowanym przez społeczeństwo Luksemburga.
- Cmentarz komunalny w Słońsku ul. Lipowa z pomnikiem poświęconym mieszkańcom Sonnenburga, poległym w czasie I wojny światowej

Turystyka.

Dużym atutem turystycznym jest nieskażone przemysłem środowisko przyrodnicze. Istotne znaczenie dla turystyki stałej i przejazdowej ma także bliskość Berlina, trzy przejścia graniczne i dobry układ komunikacyjny. Walory przyrodnicze sprzyjające rozwojowi turystyki.

Obecna baza turystyczna jest mało atrakcyjna pod względem wypoczynku i rekreacji.

Oferta noclegowa gminy Słońsk i okolic przedstawia się następująco :

- Zajazd „HUBERTUS” - 50 miejsc noclegowych,
- 2 gospodarstwa agroturystyczne : 4 i 7 miejsc noclegowych,
- Motel „LUCYNA” - 11 miejsc noclegowych,
- Leśne pole biwakowe nad Jeziorem Radachowskim 60 miejsc z bazą noclegową, pole namiotowe, boisko do plażowej piłki siatkowej.
- Ośrodek Edukacji Ekologicznej w Chyrzynie 20 miejsc noclegowych, standard pensjonatu, 10 miejsc o standardzie schroniska.

Baza gastronomiczna :

- - Restauracja „HUBERTUS”
- - Restauracja „SŁOWIAŃSKA”
- - Kawiarnia „SŁONECZKO”

Sport. Na terenie gminy działalność zarejestrowaną prowadzą trzy stowarzyszenia piłkarskie oraz Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy „BOCIAN” :

Klub Sportowy „WARTA” w Słońsku, zarejestrowany w klasie Okręgowej Lubuskiego Związku Piłki Nożnej regionu gorzowskiego, zarejestrowanych około 40 piłkarzy.

Klub Sportowy „LEŚNIK” w Lemierzycach zarejestrowany w klasie A - 25 piłkarzy.
 Klub Sportowy „ISKRA” w Głuchowie zarejestrowany w klasie B – 22 piłkarzy.
 Drużyny utrzymywane są ze środków budżetowych gminy i sponsorów prywatnych.
 Trzon drużyn stanowią gracze miejscowi wspomagani przez zawodników z ościennych gmin. Młodzież może spróbować swoich sił w kołach sportowych UKS prowadzonych przez nauczycieli wychowania fizycznego. Do dyspozycji dla osób chcących aktywnie spędzić czas wolny udostępnione są obiekty sportowe :

- Sala gimnastyczna w Zespole Szkół w Słońsku z możliwością prowadzenia gier zespołowych : koszykówki, siatkówki, zajęć ogólnorozwojowych,
- Stadion sportowy o murawie trawiastej w Słońsku,
- Boiska sportowe o nawierzchni trawiasto – ziemnej w Lemierzycach i Głuchowie.

Bezpieczeństwo mieszkańców. Codzienne życie pokazuje, że zagrożenia, jakie niesie ze sobą cywilizacja rosną wraz z rozwojem technicznym, urbanistycznym. Na terenie gminy z dniem 1 stycznia 2004r. został utworzony Posterunek Policji w Słońsku swoją działalnością obejmuje gminy: Słońsk i Krzeszyce. Pracuje tam 6 funkcjonariuszy do dyspozycji mają 3 radiowozy, w tym 2 oznakowane. Funkcjonariusze Posterunku Policji w Słońsku są również wspierani służbami Ruchu Drogowego i służb kryminalnych Komendy Powiatowej Policji w Sulęcinie. Policjanci pełnią służbę wspólnie z funkcjonariuszami Straży Granicznej, Strażą Parku Narodowego „Ujście Warty” oraz Służbą Celną.

W gminie Słońsk za I półrocze 2004r. zostało wszczętych: postępowań przygotowawczych w ilości - 47

- w kategoriach kryminalnych w 2004 – 21; 2003 – 16;
- kradzież mienia 2004 - 3; 2003 - 9
- kradzież z włamaniem 2004 – 11; 2003 - 9
- rozboje 2004 – 1; 2003 – 0
- kradzież pojazdów 2004 – 6; 2003 - 1

Rodzaj wykroczenia	2002	2003	Dynamika
Wykroczenia p-ko porządkowi i spokoju publicznego	2	7	+ 5
Wykroczenie przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji	18	24	+ 6
Wykroczenie przeciwko bezpieczeństwu osób i mienia	28	29	+ 1
Wykroczenia p-ko obyczajności publicznej	0	0	0
Z ustawy o wychowaniu w trzeźwości	0	0	0
Pozostałe wykroczenia	5	2	- 3
RAZEM	53	62	+ 9

Zagrożenia komunikacyjne /drogowe/.

Otwarcie granic na zachód wywołało w ostatnich latach bardzo szybki rozwój motoryzacji w kraju, napływ nowych technologii, duży ruch turystyczny. Spowodowało to wyraźne obniżenie poziomu bezpieczeństwa na polskich drogach.

Na terenie gminy w półroczu 2004r. nie odnotowano żadnego wypadku drogowego, odnotowano natomiast 16 kolizji drogowych, z czego 13 kolizji na drodze nr 22, która przebiega przez teren działania Posterunku Policji w Słońsku.

WYPADKI			Zabici			Ranni			Kolizje		
2002	2003	do30.06 2004	2002	2003	do30.06 2004	2002	2003	do30.06 2004	2002	2003	do30.06 2004
2	0	0	0	0	0	2	0	0	24	31	16

Zagrożenia w ruchu kolejowym.

Przez teren gminy Słońsk nie przebiega trasa linii kolejowej, czynnej w związku z tym nie występuje zagrożenie tego typu.

Drogownictwo. Gmina Słońsk posiada na swoim terenie prawie wszystkie pod względem ważności drogi i są to drogi krajowe, drogi wojewódzkie, drogi powiatowe i gminne. Stan dróg oceniany jest jako dostateczny, jednakże ich zarządcy poprzez stałe prace modernizacyjne dostosowują je do wymogów Unii Europejskiej. Zestawienie dróg podano w poniższych tabelach.

Wykaz dróg powiatowych

Lp.	Nr drogi	Długość (km)	Początek drogi	Koniec drogi	Rodzaj nawierzchni
1.	1289 F	7,531	Witnica-Kłopotowo	PKP-Lemierzyce	Bitumiczna, Brukowcowa
2.	1290 F	2,035	Przyborów	Słońsk	Bitumiczna
3.	1286 F	5,688	Jamno	Budzigniew-Zaszczytowo	Bitumiczna
4.	1285 F	14,521	Słońsk-Głuchowo	Przemysław	Bitumiczna
5.	1291 F	6,470	Słońsk-Chartów	Gronów-Ošno Lub.	Bitumiczna
6.	1292 F	6,189	Lemierzyce Gaj-Ownice	OšnoLub.	Bitumiczna

Zestawienie dróg na terenie gminy Słońsk .

Lp.	NAZWA DROGI	Długość w km	Rodzaj nawierzchni
DROGI KRAJOWE (administrator: DDKiA Oddział w Zielonej Górze, RDK w Słubicach)			
1.	Nr 22 Kostrzyn n/o Słońsk –Krzyszyc-Wałdowice-Ociosna	15,930	Bitumiczna
DROGI WOJEWÓDZKIE (administrator: Zarząd Dróg Wojewódzkich w Zielonej Górze)			
1.	Nr 134 Muszkowo- Radachów	2,129	Bitumiczna

Drogi gminne mają łączną długość 28,930 km. Są to drogi o nawierzchni bitumicznej, gruntowej i brukowej.

Dobrze rozwinięty układ drogowy nie wymaga budowy nowych połączeń drogowych. Niezbędna jest natomiast modernizacja większości dróg powiatowych i gminnych oraz podniesienie ich standardu. Stan większości dróg można ocenić jako dostateczny,

wymagający modernizacji oraz bieżących prac konserwacyjnych. Podstawowe mankamenty dróg to ich nie normatywna szerokość, niska nośność, zły stan nawierzchni i poboczy, niebezpieczne miejsca.

Średniobowy ruch pojazdów na dobę na drogach krajowych wynosi 1 536, na drogach wojewódzkich –2336, na drogach powiatowych 1130 .

Drogi wodne . Gmina Słońsk ma dostęp do szlaku komunikacji wodnej rzeką Wartą lecz brak portu rzeczno-żeglarskiego uniemożliwia obecnie korzystanie z tego rodzaju komunikacji .

Przejścia graniczne . Na terenie gminy nie ma przejść granicznych lecz dostęp do nich nie jest zbyt utrudniony. Udając się w kierunku północnym dojedziemy do przejścia granicznego w Kostrzynie nad Odrą, gdzie jest dopuszczony ruch pieszy i samochodowy do 7,5 tony oraz ruch kolejowy. Na południu pokonując zaledwie 38 km dojedziemy do przejścia granicznego w Słubicach, gdzie granicę mogą przekroczyć piesi i samochody do 7,5 tony .

Telekomunikacja . Obszar gminy Słońsk obsługiwany jest przez Telekomunikację Polską S.A. Obszar Telekomunikacji w Słubicach .Natomiast dla klientów biznesowych zostało uruchomione nowe telefoniczne centrum obsługi –Błękitna Linia TP Biznes 9330. Umożliwia ona kompleksową obsługę przez telefon. Dzwoniąc pod dedykowany wyłącznie dla Klientów Biznesowych numer 9330 można uzyskać informacje o ofercie TP, zamówić i aktywować usługi ,załatwić sprawy związane z rachunkiem, zgłosić reklamację i awarię. Usługi telefoniczne uległy radykalnej poprawie po modernizacji centrali telefonii przewodowej i radiowej, ponadto rozwijany jest system telefonii komórkowej. 99% mieszkańców gminy ma możliwość uzyskania swobodnego dostępu do internetu. Aktualnie w gminie jest 1 049 łączy telefonicznych (abonentów). Na terenie gminy zostały zainstalowanych 5 automatów telefonicznych, dostępnych całodobowo dla mieszkańców gminy.

Zaopatrzenie w wodę

Cały teren gminy Słońsk – wszystkie sołectwa wchodzące w skład gminy posiadają sieć wodociągową zasilaną z podziemnych wód gruntowych, które w zależności od miejsca ujęcia znajdują się na głębokości od 8 do 19 m.

Dla miejscowości **Słońsk – Przyborów** woda dostarczana jest z ujęcia znajdującego się w Słonsku.

Ujęcie wody składa się z trzech studni głębinowych (pobór wód podziemnych utworów czwartorzędowych) oraz stacji poboru i uzdatniania wody.

Ujęcie pracuje w układzie dwustopniowego pompowania i jednostopniowej filtracji.

Agregaty pompowe I - go stopnia tłoczą wodę poprzez urządzenia uzdatniające do zbiorników wyrównawczych. Uzdatniona woda pobierana jest ze zbiorników wyrównawczych agregatami pompowymi II – go stopnia i tłoczona jest przez zbiorniki hydroforowe do sieci wodociągowej.

Studnia nr 1. wykonana została przez Zielonogórskie Przedsiębiorstwo Elektryfikacji i Zaopatrzenia Rolnictwa i Wsi w Wodę „WODROL” w Zielonej Górze w 1973 r.

Studnię odwiercono do głębokości 35,00 m. Udokumentowane zasoby wód podziemnych w kat. „B” wynoszą $Q = 90,0 \text{ m}^3/\text{h}$ przy $S = 2,9 \text{ m}$ i $R = 203 \text{ m}$.

Studnia nr 2. wykonana została przez Zielonogórskie Przedsiębiorstwo Elektryfikacji i Zaopatrzenia Rolnictwa i Wsi w Wodę „WODROL” w Zielonej Górze w 1973 r.

Studnię odwiercono do głębokości 32,00 m. Udokumentowane zasoby wód podziemnych w kat. „B” wynoszą $Q = 78 \text{ m}^3/\text{h}$ przy $S = 2,7 \text{ m}$ i $R = 192 \text{ m}$.

Studnia nr 3. wykonana została przez Zielonogórskie Przedsiębiorstwo Elektryfikacji i Zaopatrzenia Rolnictwa i Wsi w Wodę „WODROL” w Zielonej Górze w 1973 r.

Studnię odwiercono do głębokości 35,00 m. Udokumentowane zasoby wód podziemnych w kat. „B” wynoszą $Q = 90,0 \text{ m}^3/\text{h}$ przy $S = 2,6 \text{ m}$ i $R = 168 \text{ m}$.

Ujęcie wody oraz sieć wodociągowa w Słońsku została oddana do użytku na początku lat osiemdziesiątych.

Dwudziestoletni okres eksploatacji spowodował dewaluację stanu technicznego.

Zachodzi konieczność całościowej modernizacji ujęcia wody i sieci wodociągowej.

Dla miejscowości **Lemierzycy – Ownice** woda dostarczana jest z ujęcia znajdującego się w Lemierzycach. Ujęcie wody składa się z dwóch studni wierconych oraz stacji poboru i uzdatniania wody. Ujęcie pracuje w układzie jednostopniowego pompowania i jednostopniowej filtracji wody. Agregaty pompowe tłoczą wodę ze studni poprzez urządzenia uzdatniające – filtry ciśnieniowe do hydroforów i dalej do sieci wodociągowej.

Zasoby eksploatacyjne utworów czwartorzędowych ujęcia wody w kat. „B” zatwierdzone decyzją wydaną przez Urząd Wojewódzki w Gorzowie Wlkp., Wydział Gospodarki Wodnej i Ochrony Środowiska z dnia 21.09.1983 r. wynoszą: $Q = 41,0 \text{ m}^3/\text{h}$ przy $S = 3,2 \text{ m}$ i $R = 125,0 \text{ m}$.

Studnia nr 1. wykonana została przez Geologiczno-Górnictwą Spółdzielnię Pracy „Hydrogeowiert” w Ośnie Lub. w 1983 r. Studnię odwiercono do głębokości 53,00 m.

Warstwa wodonośna wystąpiła w strefie głębokości 16,8 – 53. Udokumentowana wydajność eksploatacyjna wód podziemnych w kat. „B” wynosi: $Q = 41,0 \text{ m}^3/\text{h}$ przy $S = 2,75 \text{ m}$ i $R = 124,45 \text{ m}$.

Studnia nr 2 wykonana została przez Geologiczno-Górnictwą Spółdzielnię Pracy „Hydrogeowiert” w Ośnie Lub. w 1983 r. Studnie odwiercono do głębokości 37,0 m. Udokumentowana wydajność eksploatacyjna wód podziemnych w kat. „B” wynosi:

$Q = 41,0 \text{ m}^3/\text{h}$ przy $S = 3,20 \text{ m}$ i $R = 124,45 \text{ m}$. Ujęcie wody w Lemierzycach, mimo że jest w lepszym stanie technicznym niż „Słońsk” wymaga również modernizacji pod kątem stworzenia możliwości zasilania w wodę pozostałych sołectw gminy Słońsk:

Głuchowo, Jamno, Polne, Budzigniew, Lemierzycko, Grodzisk.

Dla miejscowości: **Głuchowo, Jamno, Polne, Budzigniew, Lemierzycko, Grodzisk** – woda kupowana jest z Gminy Krzeszyce, z ujęcia znajdującego się w miejscowości Malta. Duże koszty eksploatacji sieci wodociągowej na terenie tych miejscowości powodują konieczność rozważenia możliwości doprowadzenia wody z ujęcia w Lemierzycach.

Wieś Chartów wiejski wodociąg grupowy dla Chartowa, zasilany z ujęcia w Stańsku w gminie Górzycyca.

Tak więc, tylko wsie Słońsk i Lemierzycy posiadają własne ujęcia wód, podczas gdy pozostałe miejscowości korzystają z ujęć obcych. Cała gmina jest zwodociągowana.

Uzdatniane wody podziemne, po procesach odżelaziania i – ewentualnie (Słońsk) – odmanganiania, zawierają jednak ponadnormatywne ilości azotanów.

Do zaopatrzenia ludności gminy Słońsk w wodę pitną – gospodarczą wykorzystywane są wyłącznie czwartorzędowe zasoby wód podziemnych. Wody podziemne charakteryzują się podwyższoną zawartością żelaza i manganu. W związku z tym procesy ich uzdatniania obejmują głównie odżelazianie i odmanganianie. Jakość wody uzdatnionej jest na ogół zadowalająca.

Źródła zanieczyszczeń wód

Ścieki komunalne

Źródłem zanieczyszczenia wód ściekami ze źródeł komunalnych są jednostki osadnicze. Z danych wynika że, obszar gminy zasiedlony jest przez ponad 4,9 tys. mieszkańców, którzy są potencjalnym źródłem ścieków komunalnych.

Około 65,8 % ogólnej liczby ludności gminy korzysta ze zbiorczej sieci kanalizacyjnej, aktualna sumaryczna ilość ścieków odprowadzanych tą siecią do oczyszczalni wynosi 450 m³/d.

Pozostałe ilości tych ścieków, od ludności nie korzystającej z kanalizacji zbiorczej są odprowadzane do wód powierzchniowych i gruntu z szamb i niekontrolowanych zrzutów, zaliczanych do tzw. źródeł rozproszonych, będących główną przyczyną nadmiernego zanieczyszczenia środowiska wodnego.

Infrastruktura ochrony wód

Całość miejscowości Słońsk posiada sieć kanalizacji sanitarnej, która odprowadza ścieki do oczyszczalni. Jest to oczyszczalnia III⁰ mechaniczno-biologiczna o przepustowości 658 m³/d. Oczyszczalnia pracuje w oparciu o technologię biologicznego zintegrowanego usuwania związków węgla, azotu, fosforu wraz z usuwaniem zanieczyszczeń mechanicznych. Oczyszczalnia posiada aktualne pozwolenia wodnoprawne oraz zapewnia zadowalającą efektywność oczyszczania ścieków, często przekraczającą wymogi aktualnych przepisów prawa w tym względzie. Ścieki oczyszczone wprowadzane są do Kanału Postomskiego i charakteryzują się następującymi parametrami:

- w zakresie ilości odprowadzanych ścieków :

$$\begin{aligned} Q_{\text{śred d}} &< 493 \text{ m}^3 / \text{d} \\ Q_{\text{max d}} &< 640 \text{ m}^3 / \text{d} \\ Q_{\text{śr roczne}} &< 179945,0 \text{ m}^3 / \text{rok} \\ Q_{\text{max. roczne}} &< 233928,5 \text{ m}^3 / \text{rok} \end{aligned}$$

- w zakresie dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń w odprowadzanych ściekach:

$$\begin{aligned} \text{BZT}_5 &< 25,0 \text{ mgO}_2 / \text{dm}^3 \\ \text{ChZT}_{\text{Cr}} &< 125,0 \text{ mgO}_2 / \text{dm}^3 \\ \text{Zaw.og.} &< 35,0 \text{ mg} / \text{dm}^3 \end{aligned}$$

W wyniku planowanego rozwoju sieci kanalizacyjnej (Lemierzyce-Ownice) zachodzi konieczność modernizacji oczyszczalni ścieków pod kątem zwiększonej ilości ścieków dopływających (uruchomienie drugiego ciągu oczyszczania mechanicznego, zwiększenie wydajności urządzeń odwadniających osad nadmierny).

Ludność miejscowości Przyborów i znaczna część miejscowości Słońsk korzysta ze zbiorczej sieci kanalizacyjnej, typu rozdzielczego o zadowalającym stanie technicznym.

GOSPODARKA ODPADAMI

Gospodarka odpadami w gminie w aspekcie jej przynależności do Celowego Związku Gmin (CZG-12)

Gmina Słońsk należy do Celowego Związku Gmin (CZG-12), skupionego wokół oddanego do użytku we wrześniu 2002 r. Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych (ZUOK) w Długoszynie, gm. Sulęcín.

Podstawą do określenia kosztów i środków jakie należy zainwestować w system gospodarki odpadami na terenie CZG-12 jest przygotowany w 2001 r. „Kompleksowy Regionalny Program Gospodarki Odpadami” (KRP GO) wraz ze szczegółowym harmonogramem jego realizacji. Pod koniec 2001 r. KRP GO uzupełniono „Koncepcją Edukacji Ekologicznej” (KEE), której zadaniem jest wspieranie programu oraz zwiększenie świadomości ekologicznej społeczeństwa, również dzieci i młodzieży, poprzez wprowadzenie do szkół „Eko-Lekcji”, a także biuletyny, ulotki, wydawnictwa itp. Na początku 2002 r. opracowano wspólny dla wszystkich gmin członkowskich „Regulamin utrzymania czystości i porządku w gminach członkowskich”, który ma na celu

usystematyzowanie wszystkich działań podjętych dotychczas, w sposób jednolity na całym obszarze CZG-12.

Bilans odpadów w gminie Słońsk

Szacunkowa ilość odpadów komunalnych z gminy wg danych CZG-12 wynosi 724 t/rok. Gospodarkę odpadami na terenie gminy obsługują 2 podmioty posiadające zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie zbierania i odzysku odpadów: MZK Kostrzyn nad Odrą i Alwater Sulo Polska z Gorzowa Wlkp.

Osady ściekowe. Osad w ilości ok. 7 t s.m. jest zagospodarowywany w leśnictwie, w szkółce drzewnej w Ośnie Lubuskim oraz do rekultywacji gruntów.

Odpady niebezpieczne w strumieniu odpadów komunalnych

Średni krajowy wskaźnik powstawania odpadów niebezpiecznych z gospodarstw domowych przyjęty na podstawie szacunków wykonanych w roku 1997 w Instytucie Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej (IGPiK) w Warszawie, że wynosi ok. 1,3 kg/M/rok, a przy uwzględnieniu odpadów z infrastruktury społecznej ok. 2 kg/M/rok .

Do głównych rodzajów odpadów niebezpiecznych wytwarzanych przez małe podmioty, generujące je w ilości poniżej 1 tony/rok) należą:

- odpady powstające zwykle z ogólnej działalności firm (eksploatacja samochodów, urządzeń elektrycznych i elektronicznych) - odpadowe oleje hydrauliczne oraz silnikowe, przekładniowe i smarowe (13 01 i 13 02), baterie i akumulatory (16 06), lampy fluorescencyjne i inne urządzenia zawierające rtęć (16 02 13, 20 01 13) oraz zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne zawierające niebezpieczne elementy (np. baterie i akumulatory -16 06, przełączniki rtęciowe, szkło z lamp kineskopowych i inne szkło aktywne)
- charakterystyczne dla działalności warsztatów mechaniki pojazdowej i stacji benzynowych itp. - oleje z odwadniania olejów w separatorach (13 05), odpady paliw ciekłych (13 07), odpady z rozpuszczalników organicznych, chłodziw i propelentów w pianach lub aerozolach (14 06), sorbenty, materiały filtracyjne, tkaniny do wycierania i ubrania ochronne (15 02), zużyte lub nie nadające się do użytkowania pojazdy, odpady z demontażu, przeglądu i konserwacji pojazdów (16 01).

Odpady inne niż niebezpieczne i obojętne. Wśród odpadów z sektora gospodarczego wydzielono również odpady inne niż niebezpieczne i obojętne w łącznej ilości 115,6 t/rok (wg aktualnych, zbiorczych zestawień danych z 2 firm). Dominowały (t/rok): niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne (20 03 01) – a ponadto:

- odpady opakowaniowe z papieru i tektury -14,75 oraz z tworzyw sztucznych - 0,84 (market) (15 01 01-02)
- inne, specyficzne dla prowadzonej działalności: zużyte opony (16 01 03) - 15; metale żelazne ze zużytych pojazdów (16 01 17) - 3,4; odpady z gumy (07 02 80) - 0,15 t/rok

Należy oczekiwać, że nie wykazane odpady komunalne (i podobne) z pozostałych firm wchodzi w pulę odpadów zbieranych przez firmy komunalne (MZK Kostrzyn nad Odrą i Alwater Sulo).

Nie występuje działalności związana z wytwarzaniem odpadów niebezpiecznych w gminie. Wg danych Starostwa Powiatowego w Sulęcinie do chwili obecnej z terenu gminy zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odzysku odpadów o kodzie 03 01 05 (odpady z drewna) w ogólnej ilości 2600 t/rok, uzyskały dwie firmy: Gardenplan Poland oraz Scanwood.

Składowiska odpadów., mogilniki oraz grzebowiska padliny

Istniejące dotychczas w gminie „tymczasowe składowisko”, nie spełniające w większości wymogów ochrony środowiska zostało w grudniu 2002 r. zamknięte i rekultywowane w m-cu kwietniu 2004 r.

Konieczna jest stała kontrola jego oddziaływania na I i II poziom wodonośny w otoczeniu wysypiska.

Na obszarze gminy nie ma żadnego grzebowiska padliny, zaś utylizacja tego rodzaju odpadów realizowana jest w oparciu o umowy zawierane z zakładem utylizacji padliny PROMAROL – PLUS Ciepiałówek 2, pow. wschowski.

Na terenie gminy Słońsk funkcjonują cztery podmioty zajmujące się odzyskiem odpadów z produkcji drzewnej, Gardenplan Poland, Scanwood, Daunexpol i Holzwelt.

Systemowa gospodarka w zakresie gospodarki odpadami (również niebezpiecznymi) jest wprowadzana w oparciu o założenia Kompleksowego Regionalnego Planu Gospodarki Odpadami w ramach CZG-12, którego zaplecze technologiczne stanowi uruchomiony pod koniec roku 2002 - Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych w Długoszynie.

Największe zagrożenie dla środowiska na obszarze gminy „dzikie”, składowisko odpadów, zostało zamknięte i rekultywowane. Przez okres 30 lat miejsce to musi być objęte stałym monitoringiem wpływu na środowisko.

Istotnym problemem, który powinien zostać rozwiązany w ramach działań własnych gminy, to zapobieganie nieprawidłowemu składowaniu obornika bezpośrednio na gruncie, bez płyty gnojowej i szczelnego zbiornika na wody gnojowe i gnojowicę czy niewłaściwemu, niezgodnemu z dobrą praktyką rolniczą stosowaniu tych odpadów (również odcieków kiszonkowych) do nawożenia w rolnictwie. Odpady te, wraz z innymi organicznymi, charakteryzują się znacznie wyższym potencjałem zagrożenia środowiska niż odpady bytowe składowane na wysypiskach. Efektem tych zaniedbań mogą być silne skażenia wód powierzchniowych i podziemnych, w tym płytkich studni gospodarskich, w których często stwierdza się stężenia azotanów przekraczające 50 g N/m³.

Biorąc pod uwagę dotychczasowy dorobek i doświadczenia CZG-12, sporządzony będzie wspólny Program Gospodarki Odpadami dla CZG-12, obejmujący zadania planu gminnego (zgodnie z art. 14, ust. 11 Ustawy o odpadach)

GŁÓWNE ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA

Do najważniejszych naturalnych zagrożeń środowiska na obszarze gminy zaliczyć należy powódzie, którymi objęte mogą być w szczególności zagospodarowane tereny w dolinie Warty. Zagrożenie to oceniane jest z punktu widzenia ochrony walorów gospodarczych tych terenów. Z przyrodniczego punktu widzenia wylewy powodziowe są czynnikiem pożądanym, chociaż ze względu na daleko posunięte antropogeniczne przekształcenia struktur przyrodniczych w całej zlewni (i tym samym warunków retencji podłoża) wylewy te – ich przebieg i częstotliwość – już naturalnymi nie są. Zabezpieczenia przeciwpowodziowe są przedsięwzięciem kompleksowym, swoim zasięgiem znacznie wykraczające poza granice obszaru wielkości powiatu, czy nawet województwa, dlatego powinny być dokonywane w skali całej zlewni. Tereny wielkich doliny Warty chroni się układem wałów przeciwpowodziowych, przy czym na kilku odcinkach strefa międzywała jest silnie zawężona, co pomniejsza skuteczność ochrony przeciwpowodziowej. Nigdy też wały przeciwpowodziowe nie stanowią całkowitego zabezpieczenia, a w przypadku ich przerwania, powódź przybiera charakter katastrofy.

Zagrożenia powodziowe w okresie wysokich stanów wód spowodowane długotrwałymi opadami i niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi powodującymi wzrost poziomu wód na rz. Warcie oraz w przypadku przerwania wałów przeciwpowodziowych zagrożone są miejscowości Jamno, Głuchowo, Budzigniew, Lemierzycko, Polne, Grodzisk Przyborów oraz częściowo Słońsk i Lemierzyce z których trzeba będzie ewakuować ok. 1700 osób. Zagrożenie powodziowe jest tu realne czego przykładem był rok 1997 – lato i 2002 – zima. Stan techniczny wałów przeciwpowodziowych na terenie gminy jest bardzo zły, doprowadzenie obwałowań do właściwego stanu technicznego skutecznie zabezpieczy tereny zalewowe naszej gminy przed powodzią. Do zwalczania i usuwania skutków powodzi są powołane formacje obrony cywilnej (między innymi 5 drużyn przeciwpowodziowych).

Wykaz mieszkańców poszczególnych wsi do przewidzianych do ewakuacji z terenu gminy S Ł O Ń S K

Lp.	MIEJSCOWOŚĆ	Ludność		
		DOROŚLI	DZIECI DO 18 LAT	RAZEM
1.	Lemierzycko	40	11	51
2.	Budzigniew	63	15	78
3.	Grodzisk	77	33	110
4.	Głuchowo	140	64	204
5.	Polne	54	31	85
6.	Jamno	107	34	141
7.	Przyborów	147	52	199
8.	Lemierzyce	26	11	37
9.	Słońsk	601	205	806
Razem:		1255	456	1711

Susze - Struktura litologiczna podłoża obszaru gminy, w połączeniu ze względnie niewielkimi opadami, sprzyja występowaniu susz hydrologicznych. Ich częstotliwość i natężenie nie przybiera jednak katastrofalnych rozmiarów.

Pewnym ograniczeniem dla tego nie pożądanego zjawiska jest duży udział lasów w strukturze użytkowania terenów.

Do zwalczania oraz usuwania skutków zagrożeń takich jak: **silne wiatry, intensywne opady deszczu, gradu, śniegu, niskie temperatury**, powołane i przeznaczone zostały służby formacji obrony cywilnej oraz OSP.

ZAGROŻENIA I OBSZARY KONFLIKTOWE

Na obszarze gminy przeważają zagrożenia o charakterze zewnętrznym. Do takich zaliczyć można m.in. także tranzytowy transport – drogowy – związany z przejściem granicznym.

Pod tym względem poważniejszym źródłem zagrożenia jest droga krajowa nr 22 (Lemierzyce – Słońsk – Kostrzyn nad Odrą) na odcinkach przebiegających przez wymienione miejscowości (tereny zabudowane), a obszar ten odznacza się wysokimi walorami przyrodniczymi i wnioskowany jest do ochrony w ramach systemu NATURA 2000..

Główna droga nr 22 stanowi największe źródła zagrożeń poważnymi awariami. Zarejestrowane dotychczas na terenie Województwa Lubuskiego awarie miały związek z transportem.

Zagrożenie środowiska ze strony działalności przemysłowej w ostatnich latach znacznie się zmniejszyło. Także w przyszłości, w związku z postępem w technologii produkcji („czystsze technologie”), przemysł nie powinien odgrywać już istotnej roli jako potencjalne źródło zagrożeń środowiska, nawet jeśli pojawią nowe przedsięwzięcia o charakterze przemysłowym. Przemysł jest też tą formą aktywności gospodarczej, którą stosunkowo najłatwiej można objąć kontrolą.

Zagrożenia pożarowe.

Na terenie gminy najczęściej OSP wyjeżdża do pożarów łąk, szuwarów i rowów przydrożnych. Znacznie mniej wyjazdów jest do pożarów lasów czy zabudowań mieszkalnych czy gospodarstw chodź i takie znajdują się w rejestrze interwencji.

W ostatnim okresie zmniejszyło się zagrożenie środowiska ze strony działalności rolniczej, ale głównie z powodu upadku intensywnej hodowli przemysłowej oraz ograniczenia stosowania sztucznych nawozów i chemicznych środków ochronnych, a więc z przyczyn ekonomicznych a nie w wyniku świadomej ekologizacji przestrzeni i produkcji rolniczej. Uwarunkowania przyrodnicze przestrzeni rolniczej na obszarze gminy stanowią o jej dość wysokiej wrażliwości na degradację.

Pilną potrzebą jest wypracowanie zasad ekologicznego rolnictwa, czyli określenie właściwych kierunków produkcji oraz odpowiednich (stosownie do uwarunkowań siedliskowych) agrotechnik – dla całego obszaru gminy, z uwzględnieniem również wymogów i uwarunkowań ekonomicznych wynikających z przystąpienia Polski do Unii Europejskiej.

Powrót do intensywnych form produkcji roślinnej i hodowli (fermy) nie powinien mieć miejsca, a pożądaną formą „wiejskich” aktywności gospodarczych mogłaby być agroturystyka, łącząca ekstensywną ekologiczną produkcję rolniczą z kompleksową obsługą ruchu turystycznego (nocleg, wyżywienie, różne „rozrywki” związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego).

Zagrożenie środowiska ze strony gospodarki komunalnej nie jest na obszarze gminy wysokie, nie wyróżnia się pod tym względem na tle innych regionów kraju. Obecnie w zanieczyszczeniu powietrza największy udział ma gospodarka cieplna. Zagrożenie to ma jednak lokalny charakter i będzie się sukcesywnie zmniejszać w wyniku naturalnego dążenia do poprawy warunków zamieszkania, poprzez wprowadzanie bardziej sprawnych i wygodniejszych proekologicznych systemów ogrzewania. Eksploatacja wód podziemnych na cele bytowe i gospodarcze w ujęciach jest niższa niż pozwalają na to zasoby dyspozycyjne tych ujęć. Nie ma więc zagrożenia przeeksploatowaniem zasobów użytkowych wód podziemnych.

Większe zagrożenie dla środowiska stanowi niekontrolowana gospodarka ściekowa. Dotyczy ona populacji zamieszkałej poza miejscowościami Słońsk i Przyborów. Potencjalne (dotychczas jeszcze w stosunkowo niewielkim stopniu obserwowane) zagrożenie dla środowiska przyrodniczego, a także miejscowego krajobrazu, może wynikać z dalszego rozwoju turystyki. Obszar gminy należy do atrakcyjnych rejonów turystycznych, a bliskie sąsiedztwo wielkiej metropolii berlińskiej stwarza poważne przesłanki nawet dla rozwoju turystyki masowej, która przy wrażliwych siedliskach – stworzyć może poważne zagrożenia dla środowiska. Z tego względu uznaje się za celowe opracowanie zasad zagospodarowania turystycznego obszaru gminy z uwzględnieniem zrównoważonego rozwoju i zachowania cennych przyrodniczo obiektów.

III Strategia działań w gminie ze wskazaniem priorytetów inwestycyjnych

Powiązanie projektów ze strategicznymi dokumentami gminy Słońsk, powiatu, województwa i kraju.

Reforma administracyjna, jednoznacznie określiła miejsce i rolę gminy w strukturze państwa. Ustawodawca jednoznacznie przesądził, które zadania gminy są zadaniami publicznymi o charakterze gminnym. Zadania, które zostały przekazane do gmin, mieszczą się w dziedzinach prawa Unii Europejskiej oraz w dokumencie opracowanym i przyjętym przez Radę Gminy Słońsk-„Studium uwarunkowań i Kierunków zagospodarowania Przestrzennego Gminy Słońsk”. Studium jest dokumentem rozwoju lokalnego, opracowanym zgodnie z obowiązującymi w czasie opracowania, standardami. Działania zaplanowane w ramach poszczególnych zasadniczych obszarów problemowych rozwoju gminy wynikają z przyjętych celów głównych, określonych odrębnie dla każdego z obszarów problemowych. Z kolei zdefiniowane cele strategiczne wyznaczają charakter programów operacyjnych, których realizacja, w ramach programów, prowadzić będzie do osiągnięcia wyznaczonego celu. Podstawowym celem jest przeciwdziałanie bezrobociu na terenie gminy poprzez stwarzanie warunków do powstawania nowych miejsc pracy, wspieranie przedsiębiorczości, a w szczególności sektora małych i średnich przedsiębiorstw. Należy tu pamiętać szczególnie o młodych ludziach, absolwentach naszych szkół średnich i wyższych. Będzie to miało wpływ na rozwój rodzimej przedsiębiorczości, kultury, sportu oraz ograniczenie patologii społecznych. Kolejnym celem jest poprawa infrastruktury drogowej. Następnymi celami ważnymi dla gminy są cele społeczne: rozwój oświaty na poziomie podstawowym i gimnazjalnym. Należy także zadbać o wypoczynek ludzi po pracy poprzez wykorzystanie własnych walorów przyrodniczych, upowszechnianie turystyki sobotnio-niedzielnej, rowerowej. Jest to poważny argument do budowania ścieżek rowerowych, budowy i rozbudowy bazy sportowo-rekreacyjnej. Analiza sytuacji na obszarach wiejskich i w całym rolnictwie wskazuje na istotne problemy zaniedbań w tej dziedzinie życia społeczno-gospodarczego kraju, powiatu i gminy. Problemy te wynikają z polityki poprzedniego systemu oraz z niedoskonałości wdrażania gospodarki wolnorynkowej. Opracowując niniejszy dokument chcemy osiągnąć następujące cele główne:

1. Wspieranie rozwoju gospodarczego gminy

- 1.1. Aktywna promocja gospodarcza gminy
- 1.2. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości i instytucjonalnego otoczenia biznesu.
- 1.3. Modernizacja systemu komunikacji.

2. Wszechstronny rozwój infrastruktury społecznej.

- 2.1. Optymalizacja pomocy społecznej w gminie.
- 2.2. Wysoki poziom nauczania oraz równy dostęp młodzieży do nauki.
- 2.3. Upowszechnianie sportu masowego w gminie.
- 2.4. Rozwój i promocja turystyki w gminie.

3. Wielofunkcyjny rozwój wsi i zachowanie środowiska naturalnego.

- 3.1. Rozwój zrównoważonego rolnictwa.
- 3.2. Poszerzenie obszarów o wysokich walorach przyrodniczych.
- 3.3. Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych.
- 3.4. Racjonalna gospodarka odpadami stałymi i ciekłymi.

Realizacja celów głównych sprzyjać będzie wzrostowi gospodarczemu na terenie gminy, przekształceniom strukturalnym regionu, wzrostowi urbanizacji, zwiększeniu mobilności przestrzennej ludności oraz zwiększeniu poziomu wiedzy i dostępu do najnowocześniejszych technologii społeczeństwa i podmiotów gospodarczych

Osiągnięcie wyżej wymienionych celów odbywać się będzie poprzez realizację poszczególnych programów. Planowane cele główne są zgodne z priorytetami rozwoju Województwa Lubuskiego i Zintegrowanym Programem Operacyjnym Rozwoju Regionalnego. W ramach programu ZPORR wyróżniamy trzy priorytety:

1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów.
2. Wzmocnienie regionalnej bazy ekonomicznej i zasobów ludzkich.
3. Rozwój lokalny.

W ramach priorytetu „**Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów**” wyodrębniono następujące zadania:

1. Modernizacja i rozbudowa regionalnego układu transportowego.
2. Infrastruktura ochrony środowiska.
3. Regionalna infrastruktura edukacyjna.
4. Kultura i turystyka.
5. Społeczeństwo informacyjne.
6. Rozwój transportu miejskiego w aglomeracjach.

W priorytet „**Wzmocnienie regionalnej bazy ekonomicznej zasobów ludzkich**” wpisane zostały działania:

1. Rozwój umiejętności powiązany z potrzebami rynku pracy i możliwości kształcenia ustawicznego w regionie.
2. Reorientacja zawodowa osób odchodzących z rolnictwa.
3. Reorientacja zawodowa osób dotkniętych procesami restrukturyzacyjnymi.
4. Regionalne Strategie Innowacyjne i transfer wiedzy.
5. Promocja przedsiębiorczości.

W priorytecie „**Rozwój lokalny**” zapisane zostały działania:

1. Rozwój obszarów wiejskich.
2. Obszary przemysłowe restrukturyzowane.
3. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych (miejskich, przemysłowych, powojennych)
4. Mikroprzedsiębiorstwa.
5. Lokalna infrastruktura edukacyjna.

Gmina Słońsk w pierwszych latach członkostwa w Unii Europejskiej 2004-2007 zamierza podjąć się inwestycji wpisując się w priorytety i działania Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego oraz Sektorowych Programów Operacyjnych. Będą one ważnym czynnikiem pobudzenia rozwoju społeczno-gospodarczego na obszarze gminy oraz tej części powiatu i województwa lubuskiego.

Innym programem przewidzianym do realizacji na terenie województwa lubuskiego jest program INTERREG IIIA. Nadrzędnym celem Programu INTERREG IIIA 2004-2006 POLSKA (Województwo Lubuskie)-BRANDENBURGIA jest wspieranie zintegrowanego i zrównoważonego rozwoju w sferze gospodarczej, społecznej i kulturowej na pograniczu polsko-brandenburskim.

Obszar Programu obejmuje po stronie polskiej powiaty grodzkie: Gorzów Wielkopolski, Zielona Góra oraz powiaty ziemskie: gorzowski, krośnieński, międzyrzecki, nowosolski, słubicki, strzelecko-drezdenecki, sulęciński, świebodziński, wschowski, zielonogórski, żagański i żarski. Po stronie niemieckiej są to powiaty: Markisch-Oderland, Oder-Spree i Spree-Neie oraz miasta wydzielone Frankfurt n. Odrą i Cottbus. Program INTERREG IIIA jest finansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (ang.ERDF) oraz współfinansowany przez partnerów i uczestników krajowych.

Wybrane wskaźniki monitorowania Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Słońsk.

W celu racjonalnego, sprawnego i efektywnego wykorzystania środków strukturalnych, Unia Europejska nakłada na beneficjentów, obowiązek monitorowania wydatków i efektów rzeczowych wdrażania programów. Monitorowanie jest to proces systematycznego zbierania, raportowania i interpretowania danych opisujących postęp i efekty programu. Monitoring spełnia m.in. rolę systemu wczesnego ostrzegania o ewentualnych nieprawidłowościach. Wspomaga on proces zarządzania pomocą ze środków strukturalnych, dostarcza informacji o postępie realizacji i efektywności wdrażania pomocy przez cały okres trwania projektu. W zależności od charakteru dostarczanych danych, monitoring dzielimy na rzeczowy i finansowy.

Monitoring rzeczowy dostarcza danych obrazujących postęp we wdrażaniu programu oraz umożliwiających ocenę jego wykonania w odniesieniu do celów ustalonych ZPORR i jego uzupełnieniu.

Monitoring finansowy dostarcza danych dotyczących finansowych aspektów realizacji projektów, będących podstawą do oceny sprawności i prawidłowości wydatkowania przeznaczonych na niego środków. Zgodnie z wytycznymi Unii Europejskiej monitoring finansowy odbywa się w oparciu o raporty okresowe, roczne oraz końcowe, które przedstawiane są Instytucji Płatniczej przez Instytucję Zarządzającą. W monitorowaniu biorą udział wszystkie podmioty zaangażowane we wdrażanie programu.

Dane, obrazujące postęp we wdrażaniu oraz rezultaty tych działań zostały zgodnie z wytycznymi KE, podzielone są na trzy kategorie:

Wskaźniki produktu. Odnoszą się one do rzeczowych efektów działalności. Liczone są w jednostkach materialnych, np. długość nowo budowanych dróg; liczba budynków poddanych renowacji; ilość firm, które otrzymały pomoc itp.

Wskaźniki rezultatu. Odpowiadają one bezpośrednim i natychmiastowym efektem wynikającym z wdrożenia programu. Takie mierniki mogą przybierać formę wskaźników materialnych (skrócenie czasu podróży, liczba mieszkańców objętych selektywną zbiórka odpadów, liczba wypadków drogowych, itp.) lub finansowych (zwiększenie sprzedaży eksportowej firm objętych danym działem, zmniejszenie nakładów na bieżące remonty nawierzchni, itp.)

Wskaźniki oddziaływania. Obrazują one konsekwencje danego programu wykraczające poza natychmiastowe efekty dla bezpośrednich beneficjentów. Oddziaływanie może odnosić się do efektów związanych bezpośrednio z podjętym działaniem, chociaż pojawiających się po pewnym czasie (**oddziaływanie bezpośrednie**), jak i do efektów długookresowych, oddziałujących na szerszą populację i pośrednio tylko wynikających ze zrealizowanego działania (**oddziaływanie pośrednie**). Przykładowe wskaźniki oddziaływania to liczba innowacji wprowadzonych przez wsparte firmy w czasie 18 miesięcy po zakończeniu projektu (oddziaływanie bezpośrednie), czy wskaźnik zatrudnienia 24 miesiące od zakończenia realizacji programu (oddziaływanie pośrednie).

Wskaźniki zdefiniowane dla projektów mierzone będą cyklicznie. Częstotliwość pomiaru, wskaźników jest różna w zależności od kategorii wskaźnika i od poziomu w strukturze wdrażania. Bazowym okresem, wobec którego porównywane są zmiany wskaźników jest rok (lub jego ostatni kwartał) poprzedzający rok, w którym rozpoczęto wdrażanie projektu. Wskaźniki powiązane są ściśle z celami projektu. Wartości wskaźników w momencie rozpoczęcia realizacji programu to tzw. dane bazowe.

Monitorowaniu realizacji inwestycji zapisanych w Planie Rozwoju Lokalnego gminy Słońsk służyć będzie szereg wskaźników adekwatnych do podejmowanych działań w ramach regionalnej polityki strukturalnej Unii Europejskiej. Przykładowe wskaźniki produktu,

rezultatu i oddziaływania przedstawione są w układzie tabelarycznym dla planowanych projektów.

System wdrażania. System wdrażania Planu Rozwoju Lokalnego gminy Słońsk jest realizowany w oparciu o system wdrażania pomocy strukturalnej Unii Europejskiej. Samorząd gminny, korzystając ze środków finansowych funduszy strukturalnych UE jest zobowiązany przestrzegać zasady i procedury wspólnotowe, które zostały określone w Rozporządzeniu z dnia 21 czerwca 1999 r. Nr 1260/1999 wprowadzającym ogólne przepisy odnośnie funduszy strukturalnych oraz rozporządzeniach odnoszących się do poszczególnych funduszy strukturalnych. Poszczególne projekty będą wdrażane w oparciu o zasady wydatkowania środków według źródeł ich pochodzenia. W niektórych sytuacjach może to oznaczać, że podmiot korzystający z różnych źródeł finansowania będzie musiał sprostać wielu wymaganiom formalnym. Dotyczy to w szczególności odmiennych zasad wykorzystania środków pochodzących ze źródeł krajowych oraz środków pochodzących ze źródeł unijnych.

Instytucja Zarządzająca Planem Rozwoju Lokalnego Gminy Słońsk

Funkcję Instytucji Zarządzającej i koordynującej realizację Planu Rozwoju Lokalnego będzie pełnił Wójt Gminy w Słońsku.

Zakres zadań Instytucji Zarządzającej obejmuje między innymi:

- ustalenie szczegółowych zasad i kryteriów w realizacji PRL
- zbieranie danych statystycznych i finansowych na temat postępów wdrażania oraz przebiegu realizacji projektów w ramach Planu,
- zapewnienie przygotowania i wdrażania planu działań w zakresie informacji i promocji Planu,
- przygotowanie rocznych raportów nt. wdrażania Planu, zbieranie informacji do rocznego raportu o nieprawidłowościach
- dokonanie oceny po zakończeniu realizacji Planu.

Dla właściwej oceny Instytucja Zarządzająca może tworzyć grupy robocze, korzystać z opinii niezależnych ekspertów lub usług innych instytucji.

Instytucja wdrażająca Plan Rozwoju Lokalnego.

Wójt Gminy jako osoba wprowadzająca Plan Rozwoju Lokalnego jest odpowiedzialny za:

- kierowanie, przyjmowanie i składanie wniosków aplikacyjnych od instytucji podległych - beneficjentów pomocy,
- kontrolę formalną składanych wniosków, ich zgodności z procedurami, z zapisami Planu,
- monitorowanie wdrażania poszczególnych projektów,
- zapewnienie informowania o współfinansowaniu przez UE realizowanych projektów.

Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej.

1. **System monitorowania planu.** Kluczowe znaczenie w monitorowaniu i stymulowaniu realizacji Planu posiada Wójt Gminy. Jego główną rolą będzie monitorowanie przebiegu realizacji zadań zawartych w Planie oraz ewentualne interweniowanie w przypadku stwierdzenia opóźnień lub nieuzasadnionej rezygnacji z realizacji zadania.

2. Sposoby oceny planu. Skuteczność Planu poddawana będzie bieżącej ocenie. Sprawowana ona będzie przez Wójta Gminy przy pomocy zawartych w punkcie 5 wskaźników monitorowania.

3. Sposoby inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym a organizacjami pozarządowymi. Elementem inicjowania i podejmowania współpracy pomiędzy sektorem publiczno – prywatnym a organizacjami pozarządowymi będzie Plan Informacyjny.

4. Plan Informacyjny

Zadania planu informacyjnego:

- zapewnienie powszechnego dostępu do informacji o możliwościach uzyskania wsparcia w ramach funduszy strukturalnych dla wszystkich grup docelowych na terenie powiatu,
- zapewnienie czytelnej informacji o kryteriach oceny i wyboru projektów oraz obowiązujących w tym zakresie procedurach,
- zapewnienie bieżącego informowania opinii publicznej o zakresie i wymiarze pomocy wspólnotowej dla poszczególnych projektów i rezultatach działań na poziomie powiatu,
- zapewnienie współpracy z instytucjami zaangażowanymi w monitorowanie i realizowanie Planu Rozwoju Lokalnego w zakresie działań informacyjnych i promocyjnych poprzez wymianę informacji i wspólne przedsięwzięcia,
- inicjowanie dodatkowych działań promocyjnych o zasięgu lokalnym,
- wykorzystanie nowoczesnych technologii, takich jak Internet, poczta elektroniczna, elektroniczna archiwizacja dokumentów, w celu usprawnienia komunikacji pomiędzy podmiotami uczestniczącymi w realizacji Planu Rozwoju Lokalnego.

5. Grupy docelowe odbiorców. Działania podejmowane w ramach Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Słońsk będą uwzględniały potrzeby wymienionych grup docelowych, jeśli chodzi o zakres informacji oraz użyte instrumenty w celu osiągnięcia maksymalnej skuteczności.

- **Opinia publiczna** – powszechna wiedza na temat działań związanych z wdrażaniem oraz wykorzystaniem środków Unii Europejskiej służyć będzie prezentacji korzyści płynących z członkostwa we Wspólnocie, budowaniu pozytywnego wizerunku podmiotów zaangażowanych w proces wdrażania pomocy, jak również przyczyni się do poparcia dla inwestycji, których bezpośrednim beneficjentem będzie społeczność lokalna powiatu.
- **Beneficjenci** – to osoby, instytucje lub grupy społeczne bezpośrednio korzystające z wdrażanej pomocy.

6. Kształtowanie wizerunku Planu Rozwoju Lokalnego. Wykorzystanie pomocy w ramach funduszy strukturalnych płynących z Unii Europejskiej uzależnione jest od poziomu świadomości w zakresie istnienia oraz możliwości pozyskania środków dla samorządów gminnych. W tym celu istnieje realna potrzeba konsekwentnego kształtowania pozytywnego wizerunku Planu Rozwoju Lokalnego.

5. Instrumenty strategii informacyjnej. Realizacji polityki informacyjnej służyć mają następujące instrumenty:

- konferencje, seminaria, wykłady, warsztaty, prezentacje – propagujące informacje o możliwościach wykorzystania środków unijnych i rezultatach wsparcia UE oraz usystematyzowania wiedzy,
- wizytacja projektów, ekspozycje projektów – mogą stanowić skuteczne metody prezentacji osiągnięć w zakresie realizacji inicjatyw z wykorzystaniem środków Unii Europejskiej,

- serwisy internetowe – będą szybkim i ogólnodostępnym źródłem informacji dla potencjalnych beneficjentów i instytucji o aktualnych możliwościach skorzystania z pakietu pomocowego, zaś dla opinii publicznej stanowią kompleksowe źródło informacji o osiągnięciach Planu rozwoju Lokalnego i wsparciu ze strony Unii Europejskiej dla gminy Słońsk
- współpraca z mediami – działania wykorzystujące współpracę z prasą, radiem, telewizją o zasięgu lokalnym i regionalnym będą kluczowym elementem przy realizacji Planu Rozwoju Lokalnego w szczególności w odniesieniu do opinii publicznej. Działania podejmowane za pośrednictwem mediów będą miały formę artykułów i relacji prasowych, audycji radiowych i telewizyjnych, reklam i ogłoszeń. Wszelka informacja o zasadach i procedurach związanych z wykorzystaniem funduszy strukturalnych powinna być przekazana w zwięzły i przystępny sposób.

IV. Plany inwestycyjne.

Planowane inwestycje na lata 2004 – 2014 w świetle ZPORR i innych źródeł finansowania są następujące:

W zakresie infrastruktury sportowo – rekreacyjnej

1. Budowa hali sportowej przy Zespole Szkół w Słońsku ul. Lipowa

W obecnej chwili infrastruktura sportowa na terenie naszej Gminy ma wiele do życzenia. Brak odpowiedniej bazy i obiektów sportowych, z których mogli by korzystać wszystkie osoby zainteresowane sportem w pełni tego słowa znaczeniu. Istniejąca sala sportowa przy Zespole Szkół nie spełnia wszelkich wymogów jakie stawiane są obecnie dla tego rodzaju obiektów. Projekt budowy przewiduje budowę hali sportowej pełno wymiarowej w której mieścić się będzie sala sportowa z zapleczem, szatniami, zespołem sanitariatów, gabinet lekarski, siłownia wraz z zapleczem oraz widownia na 200 –250 osób. Całkowita powierzchnia zabudowy wynosić będzie 2 202,55 m², powierzchnia użytkowa 2 091,25m² a kubatura 16 352,20 m³. Wybudowanie hali sportowej w znacznym stopniu poprawi rozwój sportu na terenie gminy. Po wybudowaniu hali pełno wymiarowej będzie można przeprowadzać różnego rodzaju turnieje sportowe o randze krajowej jak również ze względu na odległość do granicy zawody międzynarodowe z partnerem niemieckim.

2. Budowa ośrodka sportowo – kulturalno – turystycznego w Słońsku

Budowa ośrodka sportowo – kulturalno – turystycznego poprawi stan infrastruktury w tej dziedzinie. Będzie to kompleks obiektów, zlokalizowany wokół projektowanej hali sportowej : korty tenisowe, boiska z bieżniami itp.

W zakresie infrastruktury komunalnej

3. Przygotowanie terenu o pow. 10 ha dla potrzeb budownictwa mieszkaniowego jednorodzinnego z usługami podstawowymi

Przygotowanie terenu dla potrzeb budownictwu mieszkaniowemu wynika z braku terenów komunalnych pod tego rodzaju inwestycje. Pierwszym krokiem jest przejęcie od Agencji Nieruchomości Rolnych w Gorzowie Wlkp części działki o nr ew. 493/5 położonej w Słońsku przy ul. 3-go Lutego (między zabudową miejscowości Słońsk a osiedlem mieszkaniowym po byłym Zakładzie Rolnym w Słońsku – lewa strona w kierunku na Lemierzyce. Przygotowanie tego terenu wiązać się będzie z przygotowaniem koncepcji zagospodarowania terenu w której należy uwzględnić :

- wielkości działek do sprzedaży pod zabudowę mieszkaniową i mieszkaniowo - usługową (usługi muszą być nie uciążliwe lub zamknąć się w obrębie własnej działki)
- komunikacje – drogi , chodniki itp.
- uzbrojenie terenu w podstawową infrastrukturę techniczną tj. energię, wodę, kanalizację itp.

W zakresie infrastruktury związanej z gospodarką ściekową :

W zamierzeniach inwestycyjnych gminy przewidziano docelowo budowę **ponad 51 km** nowych sieci kanalizacyjnych, w tym **26,7 km** w latach 2004-2005 oraz **24,3 km** w okresie 2005-2007.

W ramach niniejszego planu przewiduje się następujące zamierzenia docelowe:

4. **Budowa kanalizacji Lemierzyc i Ownic i przyłączenie obu wsi do istniejącej grupowej oczyszczalni w Przyborowie.**
5. **Skanalizowanie dużej wsi Głuchowo oraz budowa w niej grupowej oczyszczalni II° (przepustowość 100 m³/d, RLM=700; zrzut ścieków oczyszczonych do kanału Głuchowskiego /kanał melioracji podstawowej) dla 6 wsi położonych w północnej części gminy (Głuchowo, Lemierzycko, Jamno, Grodzisk, Polne i Budzigniew) wraz z sieciami kanalizacji zbiorczej i kanalizacji przesyłowej (grawitacyjnej i tłocznej);**

Z uwagi na wielkość miejscowości i jej niekorzystne oddziaływanie na wody Kanału Postomskiego, za priorytet inwestycyjny należy uznać skanalizowanie Lemierzyc (lata 2003-2005) i podłączenie ich do grupowej oczyszczalni ścieków w Przyborowie oraz (lata 2006-2007) skanalizowanie i wyposażenie w grupową oczyszczalnię ścieków wsi Głuchowo w ramach systemu ochrony wód Kanału Postomskiego.

6. **Rozwiązanie gospodarki ściekowej we wsi Chartów.**

W ramach tego zadania konieczne jest wyposażenie wsi Chartów w systemy asenizacji indywidualnej ewentualne rozważenie możliwości podłączenia kolektorem przesyłowym do oczyszczalni w Przyborowie.

7. **Modernizacja oczyszczalni ścieków w Przyborowie**

- a) Planując rozwój sieci kanalizacyjnej (Lemierzyce-Ownice) zachodzi konieczność modernizacji oczyszczalni ścieków pod kątem zwiększonej ilości ścieków dopływających. Modernizacja winna objąć :
 - wymianę urządzeń odwadniających osad nadmierny,
 - uruchomienie drugiego ciągu mechanicznego oczyszczania ścieków,
- b) Modernizacja sieci kanalizacyjnej polegać ma na :
 - stworzeniu pełnego monitoringu funkcjonowania przepompowni kanalizacyjnych,
 - wyposażenie w urządzenia do prawidłowej eksploatacji sieci kanalizacyjnej.

W zakresie infrastruktury związanej z gospodarką wodną :

Zakres budowy lub rozbudowy rozdzielczej sieci wodociągowej w gminie zaplanowano na podstawie aktualnych danych o ogólnej liczbie mieszkańców w poszczególnych miejscowościach oraz o liczbie mieszkańców korzystających aktualnie z sieci.

Z uwagi na niekorzystną lokalizację ujęć wody w Słońsku i Lemierzycach istnieje realna groźba ich skażenia, co może spowodować konieczność ich wyłączenia z eksploatacji oraz budowy nowych ujęć.

Celowe jest rozbudowanie sieci wodociągowych szczególnie we wsiach Słońsk i Lemierzyce, będących głównymi ośrodkami rozwoju gminy, a także – z uwagi na znaczny potencjał rozwojowy turystyki – we wsi Ownice.

8. **„Modernizacja ujęcia wody w Lemierzycach pod kątem zasilania dla miejscowości: Głuchowo, Jamno, Polne, Budzigniew, Lemierzycko, Grodzisk,**

Inwestycja wiąże się z wykonaniem odcinka wodociągu łączącego ujęcie wody i hydrofornię Lemierzyce z istniejącą siecią wodociągową na terenie sołectw: Głuchowo, Jamno, Polne, Budzigniew, Lemierzycko, Grodzisk.

9. Modernizacja ujęcia wody w Słońsku wraz z modernizacją sieci wodociągowej w miejscowości Słońsk – Przyborów

W ramach tych zadań konieczne jest wykonanie :

- odwiertu nowych studni,
- wymiana urządzeń i aparatury,
- wymiana głównego ciągu sieci na ul. Morskiej i 3-go Maja,
- wymiana istniejącej sieci azbestowej na ul. 3-go Lutego,
- całościowy przegląd i regeneracja zasuw i hydrantów zainstalowanych w sieci wodociągowej,

W zakresie infrastruktury drogowej :

W ostatnich latach na terenie naszej Gminy zostało wybudowanych i zmodernizowanych kilka dróg między innymi , **zmodernizowano odcinek drogi krajowej nr 22** od wschodniej do zachodniej granicy gminy (inwestycja GDDP) , wybudowano **obwodnicę Lemierzyc** (inwestycja GDDP) , zmodernizowano **ul. Krzywą w Lemierzycach** (inwestycja Starostwa Sulęcińskiego), część ul. **Bocznej** w Lemierzycach (inwestycja gminna),**ul. Chopina** (inwestycja gminna),**ul. Mała** (inwestycja gminna), **ul. Zielona** (inwestycja gminna), **ul. Piłsudskiego** w Słońsku (inwestycja gminna) i **drogę w Przyborowie** (inwestycja gminna), wybudowano **ul. 3-go Maja i Piastowską w Słońsku** (inwestycja gminna).

W ramach realizacji zadań z dziedziny infrastruktury drogowej należy dążyć, by drogi, które leżą na terenie gminy a są w Zarządzie Powiatu Sulęcińskiego, zostały zmodernizowane, bowiem ich stan techniczny daje wiele do życzenia. W najgorszym stanie technicznym jest droga relacji **Słońsk – Chartów- Osno** i jej modernizacja jest zadaniem najpilniejszym w zakresie dróg powiatowych. Ul. Lipową w kierunku na Przyborów, część ul. Poniatowskiego oraz ul. Dworcowa w Lemierzycach, jak również drogi powiatowe Lemierzycy – Głuchowo, Słońsk – Głuchowo wymagają zmodernizowania.

Najbliższe plany w tej dziedzinie to:

10. Budowa ścieżki rowerowej od Kostrzyna do Słońska w kierunku Krzeszyc po nasypie kolejowym

Celowość budowy ścieżki rowerowej podyktowana jest coraz większym międzynarodowym ruchem turystycznym, w szczególności turystyką rowerową , wynika zaś z :

- otwarcia granicy Polsko – Niemieckiej w Kostrzynie nad Odrą,
- utworzenia Parku Narodowego „ Ujście Warty”
- wstąpienia Polski do Unii Europejskiej.

Wybudowanie tej ścieżki poprawi bezpieczeństwo ruchu drogowego na drodze krajowej nr 22 relacji Skwierzyna – Berlin na której w ostatnim okresie w znacznym stopniu zwiększył się ruch drogowy. Budową ścieżki rowerowej są zainteresowane Gminy sąsiedzkie tj. Górzycyca, Kostrzyn nad Odrą i Krzeszycyca, ponadto Dyrekcja Parku Narodowego „Ujście Warty”. Już zostały podjęte wspólne działania ze strony zainteresowanych na przejęcie torowiska dla potrzeb budowy tej ścieżki. Wybudowanie ścieżki pozwoli na rozwój turystyki rowerowej w naszej gminie a co idzie za tym powstaną nowe miejsca pracy.

11. Budowa infrastruktury drogowej na terenie gminy Słońsk

W najbliższych latach należy uwzględnić w inwestycjach budowę następujących ulic **w Słońsku**: Tkackiej, Morskiej, Kolejowej, Matejki, Topolowej, Leśnej, Winnej.

Po wybudowaniu kanalizacji w miejscowościach we wsiach **Lemierzyce** (ul. Polna, Śródmiejska i Boczna) i **Ownice** (ul. Wolności Lemierzycka i Ogrodowa). Wybudowanie dróg znacznie podniesie rangę miejscowości pod względem inwestowania jak również pod względem turystycznym.

12. Modernizacja dróg gruntowych – dojazdowych do pól

Wiele pilnych zadań czeka w zakresie modernizacji dróg rolniczych. W dobrym stanie technicznym jest zaledwie kilka odcinków dróg gminnych, modernizowanych w ostatnich latach. Około **15 km odcinków dróg gruntowych** – dojazdowych do pól - wymaga gruntownej modernizacji.

Zaspokajanie potrzeb w zakresie pomocy społecznej

13. Utworzenie Centrum Opiekuńczego jako ośrodek wsparcia dla potrzebujących.

Utworzenie Centrum Opiekuńczego na conajmniej 10 miejsc (budowa lub adaptacja pomieszczeń) ma na celu zabezpieczenie opieki terminalnej, w tym również pomocy psychologicznej osobom nieuleczalnie chorym, całodobowej opieki wyjazdowej wraz z opieką hospitalizacyjną. Utworzenie ośrodka wsparcia dla potrzebujących ma na celu działania integracyjne i edukacyjne oraz wzmacnianie funkcjonowania osób z zaburzeniami psychicznymi w środowisku.

V. Wykaz załączników :

1. Plan finansowy i źródła finansowania projektów na 2004-2014
2. Powiązanie projektów z innymi działaniami, realizowanymi na terenie gminy, powiatu, województwa.
3. Tabela wskaźników monitorowania rozwoju lokalnego
4. Tabela powiązań projektów z aktualnymi dokumentami programowymi

VI. Literatura i wykorzystane materiały

1. Atlas Polski. PAN Warszawa. 1978 r.
2. Długość i kilometraż wybranych rzek Polski. IMGW Warszawa. 1987.
3. Geografia Polski - praca zbiorowa. PWN. Warszawa. 1991.
4. Geomorfologia Polski. Praca zbiorowa. Warszawa. PWN. 1972
5. Gminy w Polsce w 1996 r. Główny Urząd Statystyczny. Warszawa. 1998.
6. Kleczkowski A.S. (red.): Mapa obszarów głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP) w Polsce wymagających szczególnej ochrony i objaśnienia do mapy. Instytut Hydrogeologii i Geologii Inżynierskiej Akademii Górniczo-Hutniczej, Kraków. 1990.
7. Kompleksowy Regionalny Program Gospodarki Odpadami Celowego Związku Gmin CZG-12. Grudzień 2001r.
8. Koncepcja Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych w Długoszynie, gm. Sulęcín, Ekolog Systems Poznań, 2000r.
9. Kondracki J.: Geografia fizyczna Polski, PWN, Warszawa. 1978r.
10. Lubuska Karta Odpadowa. Celowy Związek Gmin CZG-12. Gorzów 2002r.
11. Łomotowski J., Wiśniewski R.: Odpady powstające na wsi i ich wpływ na wody naturalne. Seminarium „Planowanie gospodarki wodno-ściekowej w gminach”, Wrocław 1999r.
12. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa lubuskiego. Zielona Góra. Zarząd Województwa Lubuskiego. 2002r.
13. Podział hydrograficzny Polski. Część 1. 1980. Część 2. IMGW. Warszawa. 1983
14. Program ochrony środowiska dla województwa lubuskiego na lata 2003-2010 (projekt) 2003. ARCADIS.
15. Stan środowiska w województwie lubuskim w 1998, 1999, 2000, 2001. WIOŚ. Zielona Góra.
16. Tomala W. Koncepcja odprowadzania ścieków z miejscowości Lemierzyce i Ownice do oczyszczalni ścieków w m. Słońsk. 2002r.
17. Rocznik statystyczny woj. lubuskiego. WUS. Zielona Góra. 2002r.
18. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 listopada 2002r. w sprawie warunków jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego. Dz. U. Nr 212, poz.1799.
19. Ustawa z dnia 18 lipca 2001r. Prawo wodne. Dz. U. Nr 115, poz.1225 i Nr 154, poz.1803 z 2001r. oraz Nr 113, poz.984 z 2002r.
20. Mapa hydrograficzna Polski.
21. Kompleksowy Regionalny Program Gospodarki Odpadami Celowego Związku Gmin CZG-12. 2001r.
22. Lubuska Karta Odpadowa. CZG-12. 2002r.
23. Łomotowski J., Wiśniewski R.: Odpady powstające na wsi i ich wpływ na wody naturalne. Seminarium „Planowanie gospodarki wodno-ściekowej w gminach”. Wrocław. 1999 .

Załącznik nr 1 do uchwały Rady Gminy Słońsk nr XVIII/101/07 z dnia 21 grudnia 2007r

Załącznik Nr 1 do Planu Rozwoju Lokalnego

PLAN FINANSOWY I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROJEKTÓW NA LATA 2007-2013 w PLN

Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Wartość projektu	Źródła finansowania (PLN)			
				Środki własne	Budżet Państwa	Środki inne	Środki UE
1	Uczestnictwo w targach, wydawanie folderów, informatorów turystycznych i przewodników.	2008-2013	50 000	10 000			40 000
2	Wydanie informatora gospodarczego gminy	2008-2011	20 000	4 000			16 000
3	Remont Ośrodka Zdrowia w Słońsku	2008-2009	1 172 552	234 510			938 042
4	Przygotowanie terenu o pow. 10 ha pod budownictwo mieszkaniowe i usługowe;	2008-2011	2 000 000	400 000			1 600 000
5	Rozbudowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Słońsk.	20010-2013	980 000	196 000			784 000
6	Budowa kanalizacji sanitarnej w Lemierzycach i Ownicach wraz z siecią tranzytową do Słońska.	2008-2010	14 043 274	2 808 655			11 234 619
7	Budowa kanalizacji sanitarnej w Lemierzycku, Głuchowie, Polnej, Grodzisku, Jamnie, Budzigniewie oraz oczyszczalni ścieków w Głuchowie	2010-2013	6 000 000	1 200 000			4 800 000

8	Rozwiązanie gospodarki ściekowej we wsi Chartów	2012-2013	900 000	180 000			620 000
9	Modernizacja oczyszczalni ścieków w Przyborowie	2008-2009	5 116 900	1 023 380			4 093 520
10	Rozbudowa wodociągu komunalnego w miejscowości Słońsk na ulicach Leśnej i Poniatowskiego	2008-2009	450 000	90 000			360 000
11	Modernizacja ujęcia wody w Lemierzycach oraz budowa , wodociągu przesyłowego pod kontem zasilania miejscowości Lemierzycko, Głuchowo, Grodzisk, Polne , Jamno, Budzigniew.	2010-2013	3 500 000	700 000			2 800 000
12	Modernizacja ujęcia wody w Słońsku i wymiana wodociągu azbestowego na osiedlu mieszkaniowym po byłym Zakładzie Rolnym w Słońsku.	2009-2011	1 300 000	260 000			1 040 000
13	Budowa infrastruktury drogowej na terenie gminy : Słońsk ulica: Tkacka, Morska, Piękna, Matejki, Kolejowa, Winna, Topolowa, Leśna, Mickiewicza, Chopina – do mostu na rzece Postonii, Lemierzyce – ul. Polna, Śródmiejska, Boczna i Dworcowa Ownice – ul. Wolności, Lemierzycka, Ogrodowa.	2008-2012	3 800 000	760 000			3 040 000

14	Modernizacja dróg gruntowych – drogi dojazdowe do pól we wszystkich sołectwach.	2008-2013	1 500 000	300 000			1 200 000
15	Uzbrojenie terenów przeznaczonych na działalność gospodarczą, budownictwo mieszkaniowe i rekreacyjne.	2008-2011	2 000 000	400 000			1 600 000
16	Budowa ścieżki rowerowej od Kostrzyna do Słońska w kierunku Krzeszyc po nasypie kolejowym.	2009-2011	1 500 000	300 000			1 200 000
17	Utworzenie centrum opiekuńczego.	2008-2013	100 000	20 000			80 000
18	Rozbudowa bazy lokalowej będącej w dyspozycji komórki Caritas przy Parafii Rzymsko – Katolickiej p/w Matki Boskiej Częstochowskiej w Słońsku.	2009-2011	800 000	160 000			640 000
19	Remont Muzeum w Słońsku.	2008-2009	801 000	160 200			640 800
20	Adaptacja Gminnego Ośrodka Kultury na Centrum Sportowo - Kulturalno - Turystyczne Gminy Słońsk.	2009-2011	1 900 000	380 000			1 520 000
21	Budowa hali sportowej przy Zespole Szkół w Słońsku.	2008-2009	3 920 000	784 000			3 136 000
22	Modernizacja boisk sportowych na terenie gminy w Słońsku, Lemierzycach i Głuchowie.	2009-2012	900 000	180 000			720 000
23	Budowa sieci szlaków turystycznych – rowerowych, kajakowych, pieszych i konnych.	2009-2013	1 900 000	380 000			1 520 000

24	Przebudowa świetlicy wiejskiej w Przyborowie.	2010-2012	870 000	174 000			696 000
25	Przebudowa świetlicy wiejskiej w Głuchowie.	2008-2009	980 000	196 000			784 000
26	Przebudowa świetlicy wiejskiej w Lemierzycach.	2008-2009	950 000	190 000			760 000
27	Promowanie gminy jako centrum produkcji ekologicznej żywności.	2008-2013	30 000	6 000			24 000
28	Utrzymanie dotychczasowych terenów objętych ochroną.	2008-2012	20 000	4 000			16 000
29	Powiększenie Rezerwatu Dolina Postomii.	2008-2011	10 000	2 000			8 000
30	Zachowanie i utrzymanie użytków ekologicznych - Lemierzyckie torfowisko, bagno Ownice, bagno Słońsk.	2008-2011	10 000	2 000			8 000

Załącznik nr 2 do uchwały Rady Gminy Słońsk nr XVIII/101/07 z dnia 21 grudnia 2007r
Załącznik Nr 2 do Planu Rozwoju Lokalnego

Powiązanie projektów z innymi działaniami realizowanymi na terenie gminy, powiatu i województwa - Inwestycje wpisane w priorytety Strategii Województwa Lubuskiego i Powiatu Sulęcińskiego

Lp.	Zadanie	Działania innych samorządów gminnych, powiatowego, wojewódzkiego
1	Uczestnictwo w targach, wydawanie folderów, informatorów turystycznych i przewodników.	wszystkie gminy powiatu i województwa
2	Wydanie informatora gospodarczego gminy	
3	Remont Ośrodka Zdrowia w Słońsku	
4	Przygotowanie terenu o pow. 10 ha pod budownictwo mieszkaniowe i usługowe;	
5	Rozbudowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Słońsk.	Budowa kanalizacji sanitarnej w Gminie Krzeszyce i Górzycy
6	Budowa kanalizacji sanitarnej w Lemierzycach i Ownicach wraz z siecią tranzytową do Słońska.	Budowa kanalizacji sanitarnej w Gminie Krzeszyce i Górzycy
7	Budowa kanalizacji sanitarnej w Lemierzycku, Głuchowie, Polnej, Grodzisku, Jamnie , Budzigniewie oraz oczyszczalni ścieków w Głuchowie	Budowa kanalizacji sanitarnej w Gminie Krzeszyce i Górzycy
8	Rozwiązanie gospodarki ściekowej we wsi Chartów	Budowa kanalizacji sanitarnej w Gminie Krzeszyce i Górzycy
9	Modernizacja oczyszczalni ścieków w Przyborowie	Budowa kanalizacji sanitarnej w Gminie Krzeszyce i Górzycy
10	Rozbudowa wodociągu komunalnego w miejscowości Słońsk na ulicach Leśnej i Poniatowskiego	Budowa wodociągu w gminie Krzeszyce , modernizacja wodociągu w Gminie Górzycy

11	Modernizacja ujęcia wody w Lemierzycach oraz budowa , wodociągu przesyłowego pod kontem zasilania miejscowości Lemierzycko, Głuchowo, Grodzisk, Polne , Jamno, Budzigniew.	Budowa wodociągu w gminie Krzeszyce , modernizacja wodociągu w Gminie Górzycy
12	Modernizacja ujęcia wody w Słońsku i wymiana wodociągu azbestowego na osiedlu mieszkaniowym po byłym Zakładzie Rolnym w Słońsku.	Budowa wodociągu w gminie Krzeszyce , modernizacja wodociągu w Gminie Górzycy
13	Budowa infrastruktury drogowej na terenie gminy : Słońsk ulica: Tkacka, Morska, Piękna, Matejki, Kolejowa, Winna, Topolowa, Leśna, Mickiewicza, Chopina – do mostu na rzece Postomii, Lemierzyce – ul. Polna, Śródmiejska, Boczna i Dworcowa Ownice – ul. Wolności, Lemierzycka, Ogrodowa.	Modernizacja drogi krajowej nr 22 oraz drogi powiatowej nr 1291F
14	Modernizacja dróg gruntowych – drogi dojazdowe do pól we wszystkich sołectwach.	Modernizacja dróg polnych na terenie Gm. Krzeszyce
15	Uzbrojenie terenów przeznaczonych na działalność gospodarczą, budownictwo mieszkaniowe i rekreacyjne.	
16	Budowa ścieżki rowerowej od Kostrzyna do Słońska w kierunku Krzeszyc po nasypie kolejowym.	Budowa ścieżek rowerowych w Gminie Górzycy i Krzeszyce oraz w Euroregionie Pro Europa Viadrina w Pow. Sulęcińskim
17	Utworzenie centrum opiekuńczego.	
18	Rozbudowa bazy lokalowej będącej w dyspozycji komórki Caritas przy Parafii Rzymsko –Katolickiej p/w Matki Boskiej Częstochowskiej w Słońsku.	
19	Remont Muzeum w Słońsku.	
20	Adaptacja Gminnego Ośrodka Kultury na Centrum Sportowo - Kulturalno - Turystyczne Gminy Słońsk.	
21	Budowa hali sportowej przy Zespole Szkół w Słońsku.	Budowa w Gminie Osno Lubuskie i w Gm. Górzycy kompleksu sportowego

22	Modernizacja boisk sportowych na terenie gminy w Słońsku, Lemierzycach i Głuchowie.	
23	Budowa sieci szlaków turystycznych – rowerowych, kajakowych, pieszych i konnych.	Budowa sieci szlaków turystycznych na terenie działania Turystycznego Związku Gmin (Lubniewice, Sulęcín, Krzeszyce, Łagów, Słońsk)
24	Przebudowa świetlicy wiejskiej w Przyborowie.	
25	Przebudowa świetlicy wiejskiej w Głuchowie.	
26	Przebudowa świetlicy wiejskiej w Lemierzycach.	
27	Promowanie gminy jako centrum produkcji ekologicznej żywności.	
28	Utrzymanie dotychczasowych terenów objętych ochroną.	
29	Powiększenie Rezerwatu Dolina Postomii.	
30	Zachowanie i utrzymanie użytków ekologicznych - Lemierzyckie torfowisko, bagno Ownice, bagno Słońsk.	

Załącznik nr 3 do uchwały Rady Gminy Słońsk nr XVIII/101/07 z dnia 21 grudnia 2007r
Załącznik Nr 3 do Planu Rozwoju Lokalnego

Tabela wskaźników monitorowania Planu Rozwoju Lokalnego

Nazwa projektu	Kategoria wskaźnika monitorowania	Wskaźniki	Źródło danych	Szacunkowa docelowa wartość wskaźnika
<p>1. Budowa hali sportowej przy Zespole Szkół w Słońsku</p> <p>2. Modernizacja boisk sportowych na terenie gminy Słońsku, Lemierzycach i Głuchowie.</p> <p>3. Adaptacja Gminnego Ośrodka Kultury na Centrum Sportowo - Kulturalno - Turystyczne Gminy Słońsk.</p> <p>4. Remont Muzeum w Słońsku.</p> <p>5. Budowa sieci szlaków turystycznych – rowerowych, kajakowych, pieszych i konnych.</p> <p>6. Przebudowa świetlicy wiejskiej w Przyborowie</p> <p>7. Przebudowa świetlicy wiejskiej w Głuchowie.</p> <p>8. Przebudowa świetlicy wiejskiej w Lemierzycach.</p> <p>9. Utrzymanie dotychczasowych terenów objętych ochroną.</p> <p>10. Powiększenie Rezerwatu Dolina Postomii.</p> <p>11. Zachowanie i utrzymanie użytków ekologicznych - Lemierzyckie torfowisko, bagno Ownice, bagno Słońsk.</p>	Produkt	<p>1. Budynek hali sportowej z wyposażeniem, w obiekcie mieścić się będzie sala sportowa wraz z zapleczem, szatnie, zespół sanitariatów , gabinet lekarski , siłownia wraz zapleczem, boiska sportowe itp.</p> <p>3. Adaptacja pomieszczeń istniejącego budynku na sale, przystosowane do prowadzenia zajęć lekcyjnych, praktycznych, terapii zajęciowej itp. również dla osób niepełnosprawnych.</p> <p>5. Powstanie nowych szlaków turystycznych</p> <p>6. Budynek świetlicy wiejskiej w Przyborowie</p> <p>7. Budynek świetlicy wiejskiej w Głuchowie</p> <p>8. Budynek świetlicy wiejskiej w Lemierzycach</p>	<p>Projekt techniczny i koncepcja Remiza w trakcie realizacji</p> <p>Projekt techniczny</p>	<p>16 352,20 m³</p> <p>2 091,25 m²</p> <p>3 500,00 m³</p>
	Rezultaty	<p>Wzrost ilości osób korzystających z obiektu.</p> <p>Wzrost kultury fizycznej wśród społeczeństwa</p> <p>Upowszechnienie sportu masowego</p> <p>Powstanie podmiotów gospodarczych z dziedziny agroturystyki, turystyki</p> <p>Zwiększenie dochodów gminy</p>	<p>Projekt techniczny i studium wykonalności</p>	<p>20-25%</p> <p>15-20%</p> <p>20-25%</p> <p>2-3</p> <p>5-10%</p>
	Oddziaływanie	<p>Utworzenie nowych miejsc pracy</p> <p>Wzrost atrakcyjności gminy</p>	<p>Studium wykonalności</p>	<p>3-5 osoby</p> <p>30 %</p>

12. Przygotowanie terenu o pow. 10 ha pod budownictwo mieszkaniowe i usługowe 13. Uzbrojenie terenów przeznaczonych na działalność gospodarczą, budownictwo mieszkaniowe i rekreacyjne.	Produkt	Powstanie nowych działek budowlanych Powstanie nowych dróg Powstanie nowych działek pod inwestycje	Gmina Słońsk	65-80 800 mb 1-2
	Rezultaty	Zagospodarowanie powierzchni		20 ha
	Oddziaływanie	Wzrost inwestycji w zakresie budownictwa mieszkaniowego Wzrost atrakcyjności gospodarczej gminy Powstanie nowych zakładów produkcyjnych		5% 5% 1-2
14. Budowa kanalizacji sanitarnej w Ownicach i Lemierzycach z przesyłem ścieków do Słońska 15. Budowa kanalizacji sanitarnej w Głuchowie, Lemierzycku, Polnej Grodzisku, Jamnie, Budzigniewie 16. Rozwiązanie gospodarki ściekowej w Chartowie 17. Modernizacja oczyszczalni ścieków w Przyborowie 18. Rozbudowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Słońsk.	Produkt	Nowe obiekty : - Sieć grawitacyjna - Sieć przesyłowa - Przepompownie ścieków - Oczyszczalnia ścieków	Projekt techniczny i koncepcja	36,3 km 15,4 km 14 szt. 1 obiekt 10km
	Rezultaty	Ilość oczyszczonych ścieków RLM Ilość osób podłączonych do sieci	Gmina Słońsk	450m ² /d 2 700 1685
	Oddziaływanie	Nowe miejsca pracy Zwiększenie liczby turystów Wzrost atrakcyjności gminy	Gmina Słońsk	15 osób 15-20% 20%
19. Modernizacja ujęcia wody w Lemierzycach oraz budowa wodociągu przesyłowego pod kontem zasilania miejscowości Lemierzycko, Głuchowo, Grodzisk, Polne, Jamno, Budzigniew 20. Modernizacja ujęcia wody w Słońsku i wymiana wodociągu azbestowego na osiedlu mieszkaniowym po byłym Zakładzie Rolnym w Słońsku 21. Rozbudowa wodociągu komunalnego w miejscowości Słońsk na ulicach Leśnej i Poniatowskiego	Produkty	Liczba zmodernizowanych obiektów Długość sieci Nowe studnie i hydrofory		2 3 800 mb 2 3000 mb
	Rezultaty	Zmniejszenie kosztów eksploatacji Podniesienie jakości wody Ochrona środowiska		25% 15% 10%
	Oddziaływanie	Zwiększenie osób korzystających z ujęć wodnych położonych na terenie Gminy		35%

22. Budowa ścieżki rowerowej od Kostrzyna do Słońska w kierunku Krzeszyc po nasypie kolejowym 23. Budowa infrastruktury drogowej na terenie gminy Słońsk ➤ Słońsk - Ul. Tkacka, Morska, Piękna, Matejki, Kolejowa, Winna, Topolowa, Leśna, Mickiewicza ➤ Lemierzyce – ul. Polna, Śródmiejska, Boczna, Dworcowa ➤ Ownice – ul. Wolności, Lemierzycka i Ogrodowa 24. Modernizacja dróg gruntowych – drogi dojazdowe do pól we wszystkich sołectwach	Produkty	Powstanie nowej ścieżki rowerowej Poprawa stanu ochrony środowiska Powstanie nowych nawierzchni dróg Powstanie nowych chodników	Dokumentacja techniczna i koncepcja	14 km 5% 5 900 mb 9 000 mb
	Rezultaty	Poprawa bezpieczeństwa ruchu rowerowego Zwiększenie atrakcyjności turystycznej Gminy Zmniejszenie emisji spalin	Gmina Słońsk	90% 20-25% 10%
	Oddziaływanie	Zwiększenie liczby turystów Zwiększenie obrotów w handlu Powstanie nowych miejsc pracy	Gmina Słońsk	10-15% 2-3% 3-5
25. Rozbudowa bazy lokalowej będącej w dyspozycji komórki Caritas przy Parafii Rzymsko-Katolickiej p/w Matki Boskiej Częstochowskiej w Słońsku.	Produkty	Budynek Caritas		1
	Rezultaty	Udoskonalenie systemu pomocy społecznej		
	Oddziaływanie	Zmniejszenie zjawisku bezrobocia Ograniczenie patologii społecznych		2-3% 5-10%
26. Uczestnictwo w targach, wydawanie folderów, informatorów turystycznych i przewodników. 27. Wydanie informatora gospodarczego gminy 28. Promowanie gminy jako centrum produkcji ekologicznej żywności.	Produkty	Foldery, informatory, przewodniki		3-5
	Rezultaty	Zwiększenie rozpoznawalności gminy na świecie		
	Oddziaływanie	Zwiększenie liczby turystów odwiedzających gminę Pobudzenie działalności gospodarczej i pozyskanie inwestorów zewnętrznych		20-30% 10-15%
29. Utworzenie centrum opiekuńczego w Słońsku 30. Remont Ośrodka Zdrowia w Słońsku	Produkty	Powstanie nowego obiektu	Gmina Słońsk	1
	Rezultaty	Poprawa jakości usług opiekuńczych Poprawa jakości usług medycznych		25-30% 15-20%
	Oddziaływanie	Utworzenie nowych miejsc pracy		3

Załącznik Nr 4 do Planu Rozwoju Lokalnego

Tabela powiązań projektów z aktualnymi dokumentami programowymi

Priorytety rozwoju województwa	Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Słońsk	PROGRAM		Zadanie
		Priorytet	Działanie	
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Słońsk	LRPO Priorytet I	Działanie 1.3	1.Uczestnictwo w targach, wydawanie folderów, informatorów turystycznych i przewodników.	
	LRPO Priorytet I	Działanie 1.3	2.Wydanie informatora gospodarczego gminy	
	LRPO Priorytet IV	Działanie 4.1 Poddziałanie 4.1.2	3.Remont Ośrodka Zdrowia w Słońsku	
	LRPO Priorytet I	Działanie 1.3	4.Przygotowanie terenu o pow. 10 ha pod budownictwo mieszkaniowe i usługowe;	
	LRPO Priorytet III	Działanie 3.1 Poddziałanie 3.1.1	5.Rozbudowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Słońsk.	
	LRPO Priorytet III	Działanie 3.1 Poddziałanie 3.1.1	6.Budowa kanalizacji sanitarnej w Lemierzycach i Ownicach wraz z siecią tranzytową do Słońska.	
	LRPO Priorytet III	Działanie 3.1 Poddziałanie 3.1.1	7.Budowa kanalizacji sanitarnej w Lemierzycu, Głuchowie, Polnej, Grodzisku, Jamnie , Budzigniewie oraz oczyszczalni ścieków w Głuchowie	
	LRPO Priorytet III	Działanie 3.1 Poddziałanie 3.1.1	8.Rozwiązanie gospodarki ściekowej we wsi Chartów	
	LRPO Priorytet III	Działanie 3.1 Poddziałanie 3.1.1	9.Modernizacja oczyszczalni ścieków w Przyborowie	

		LRPO Priorytet III	Działanie 3.1 Poddziałanie 3.1.1	10.Rozbudowa wodociągu komunalnego w miejscowości Słońsk na ulicach Leśnej i Poniatowskiego
		LRPO Priorytet III	Działanie 3.1 Poddziałanie 3.1.1	11.Modernizacja ujęcia wody w Lemierzycach oraz budowa , wodociągu przesyłowego pod kontem zasilania miejscowości Lemierzycy, Głuchowo, Grodzisk, Polne , Jamno, Budzigniew.
		LRPO Priorytet III	Działanie 3.1 poddziałanie 3.1.1	12.Modernizacja ujęcia wody w Słońsku i wymiana wodociągu azbestowego na osiedlu mieszkaniowym po byłym Zakładzie Rolnym w Słońsku.
		LRPO Priorytet V	Działanie 5.1	13.Budowa infrastruktury drogowej na terenie gminy : Słońsk ulica: Tkacka, Morska, Piękna, Matejki, Kolejowa, Winna, Topolowa, Leśna, Mickiewicza, Chopina – do mostu na rzece Postonii, Lemierzycy – ul. Polna, Śródmiejska, Boczna i Dworcowa Ownice – ul. Wolności, Lemierzycy, Ogrodowa.
		LRPO Priorytet V	Działanie 5.1	14.Modernizacja dróg gruntowych – drogi dojazdowe do pól we wszystkich sołectwach.
		LRPO Priorytet I	Działanie 1.3	15.Uzbrojenie terenów przeznaczonych na działalność gospodarczą, budownictwo mieszkaniowe i rekreacyjne.

		LRPO Priorytet V	Działanie 5.2	16. Budowa ścieżki rowerowej od Kostrzyna do Słońska w kierunku Krzeszyc po nasypie kolejowym.
		LRPO Priorytet IV	Działanie 4.1 Poddziałanie 4.1.2	17. Utworzenie centrum opiekuńczego.
		LRPO Priorytet V	Działanie 5.3	18. Rozbudowa bazy lokalowej będącej w dyspozycji komórki Caritas przy Parafii Rzymско –Katolickiej p/w Matki Boskiej Częstochowskiej w Słońsku.
		LRPO Priorytet V	Działanie 5.2	19. Remont Muzeum w Słońsku.
		LRPO Priorytet V	Działanie 5.2	20. Adaptacja Gminnego Ośrodka Kultury na Centrum Sportowo - Kulturalno - Turystyczne Gminy Słońsk.
		LRPO Priorytet I	Działanie 1.2	21. Budowa hali sportowej przy Zespole Szkół w Słońsku.
		LRPO Priorytet I	Działanie 1.2	22. Modernizacja boisk sportowych na terenie gminy w Słońsku, Lemierzycach i Głuchowie.
		LRPO Priorytet V	Działanie 5.2	23. Budowa sieci szlaków turystycznych – rowerowych, kajakowych, pieszych i konnych.
		LRPO Priorytet V	Działanie 5.2	24. Przebudowa świetlicy wiejskiej w Przyborowie.
		LRPO Priorytet V	Działanie 5.2	25. Przebudowa świetlicy wiejskiej w Głuchowie.
		LRPO Priorytet V	Działanie 5.2	26. Przebudowa świetlicy wiejskiej w Lemierzycach.
		LRPO Priorytet I	Działanie 1.3	27. Promowanie gminy jako centrum produkcji ekologicznej żywności.
		LRPO Priorytet V	Działanie 5.2	28. Utrzymanie dotychczasowych terenów objętych ochroną.

		LRPO Priorytet V	Działanie 5.2	29.Powiększenie Rezerwatu Dolina Postomii.
		LRPO Priorytet V	Działanie 5.2	30.Zachowanie i utrzymanie użytków ekologicznych - Lemierzyckie torfowisko, bagno Ownice, bagno Słońsk.